

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, Z. Ú., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

BEZPEČNOST NA FOTBALOVÝCH STADIONECH

Autor práce: Jiří Pícl, DiS.

Studijní obor: Bezpečnostně právní činnost ve veřejné správě

Forma studia: Kombinovaná

Vedoucí práce: Mgr. Bc. Radovan Sládek

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

Místo studia: Příbram

2018

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v této práci.

Souhlasím, aby práce byla uložena v knihovně Vysoké školy evropských a regionálních studií v Českých Budějovicích a zpřístupněna v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění.

.....

Děkuji vedoucímu bakalářské práce Mgr. Bc. Radovanu Sládkovi, za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

ABSTRAKT

PÍCL, J. *Bezpečnost na fotbalových stadionech: bakalářská práce*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2018. 60 s. Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Bc. Radovan Sládek.

Klíčová slova: bezpečnost, fotbal, sportovní divák, odpovědné orgány, technické zabezpečení, související legislativa, bezpečnostní opatření.

Bakalářská práce je zaměřena na téma bezpečnost na fotbalových stadionech v souvislosti s pořádáním fotbalového utkání. V teoretické části jsou především shrnuty organizace zabývající se bezpečností na fotbalových stadionech, jejich činnosti, pravomoci a vzájemná spolupráce. Poté jsou vyjmenovány hlavní zákony a nařízení pro zajištění bezpečnosti, podmínky pro technické zabezpečení stadionů, určení rizikového zápasu a také největší tragédie na fotbalových stadionech. V tvůrčí části je navrženo bezpečnostní opatření v souvislosti s fotbalovým utkáním FC Viktoria Plzeň proti FC Baník Ostrava, z pohledu činností Policie České republiky, a to zejména v úsecích, za které je tato bezpečnostní složka odpovědná. Stěžejním cílem práce je pak zjištění, jestli je provedení bezpečnostního opatření dostatečné, a posouzení negativ s návrhy na potřebné změny.

ABSTRACT

PÍCL, J. Safety at Football Stadiums: *Bachelor thesis*. České Budějovice: The College of European and Regional Studies, 2018. 60 p. Supervisor: Mgr. Bc. Radovan Sládek.

Key words: security, football, spectator, responsible authorities, technical security, related legislation, security measures.

This bachelor work deals with the topic related to security on football stadiums in connection with a football match being held. The theoretical part especially summarizes organizations engaging in security on football stadiums, their activities, authorities and mutual cooperation. Moreover, there are mentioned principal laws, regulations and rules of ensuring this security, conditions related to the technical security of stadiums, risk match indentifications as well as the greatest tragedies on football stadiums. The practical part involves security measures as regards a football match between FC Viktoria Pilsen and FC Baník Ostrava from the point of view of activities performed by the Police of the Czech Republic, mainly in sections or divisions this security body is responsible for. Further, the crucial aim of the work is to find out whether taking security measures is sufficient and to evaluate negative aspects and proposals for necessary changes.

Obsah

Úvod.....	8
1 Cíl a metodika bakalářské práce	9
2 Vymezení pojmů	10
2.1 Bezpečnost.....	10
2.2 Sport	10
2.3 Divácký sport	10
2.4 Fotbal.....	11
2.5 Fotbalový divák, fanoušek, chuligán.....	11
2.5.1 Fotbalový divák.....	12
2.5.2 Fotbalový fanoušek	12
2.5.3 Fotbalový chuligán.....	12
2.6 Divácké násilí.....	12
3 Organizace podílející se na bezpečnosti diváků.....	13
3.1 Mezinárodní organizace	13
3.1.1 FIFA a UEFA.....	13
3.1.2 Evropská unie a Rada Evropy	14
3.2 Organizace v České republice	15
4 Zásadní legislativa v České republice	17
4.1 Návrhy opatření k řešení problematiky diváckého násilí.....	17
4.2 Zákon č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu.....	17
4.2.1 Zákon č. 274/2008 Sb., o změně některých zákonů.....	18
4.2.2 Zákon č. 183/2010 Sb., o změně některých zákonů.....	19
4.3 Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník	19
4.3.1 Trestné činy proti životu a zdraví.....	19
4.3.2 Trestné činy ohrožující život nebo zdraví	20
4.3.3 Trestné činy proti majetku	20

4.3.4	Ostatní trestné činy.....	21
4.3.5	Trest zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce.....	22
4.4	Zákon č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích.....	23
5	Spolupráce mezi Policií ČR a Fotbalovou asociací ČR.....	24
5.1	Činnosti LFA, FAČR a fotbalového klubu	25
5.2	Povinnosti pořadatele	26
5.3	Činnost pořadatelské služby	26
5.4	Činnost Policie ČR	27
6	Technické zabezpečení fotbalových stadionů	28
6.1	Stadion 3. kategorie	29
6.2	Stadion 4. kategorie	30
7	Riziková utkání	31
8	Největší tragédie na fotbalových stadionech.....	34
9	Bezpečnost ve sportovních halách	36
10	Zajištění bezpečnosti v souvislosti s fotbalovým utkáním.....	38
10.1	Příprava na bezpečnostní opatření	38
10.2	Provedení bezpečnostního opatření	41
10.2.1	Stanovení sil a prostředků	41
10.2.2	Koordinace složek v Ostravě a v Praze.....	42
10.2.3	Koordinace složek a stanovení úkolů v Plzni	44
10.2.4	Vyhodnocení bezpečnostního opatření	53
	Závěr	55
	Seznam použitých zdrojů	57
	Seznam zkratk	59
	Seznam obrázků	60

Úvod

V dnešní době není sledování sportovních utkání, a fotbalu, jakožto nejpobulárnějšího kolektivního sportu na planetě obzvlášť, jen sportovní událostí, ale již i společenskou. Značnou rychlostí jsou navyšovány platy hráčů, čímž stoupají rozpočty klubů, neustále se zvyšují nároky na zázemí pro hráče i samotné fanoušky. Za neustále se zlepšujících podmínek a komfortu pro návštěvníky fotbalových utkání si na tribuny nachází cestu mnohdy značné množství fanoušků. Trendem dnešní doby je mj. přilákat do hlediště co největší počet rodin s dětmi. S tím jsou spojena i určitá bezpečnostní rizika, která pořádání i navštívení takového zápasu v hojném počtu přinášejí. Právě na bezpečnost především je kladen čím dál větší důraz. Toto je vždy ovlivňováno současnou bezpečnostní situací, ale také bývají zpravidla přijímány různé bezpečnostní kroky na základě předešlých tragických událostí.

Bezpečnost na fotbalových stadionech je tématem této bakalářské práce, neboť zajišťování bezpečnosti je v souvislosti s pořádáním fotbalového utkání jednoznačně nejzásadnější problematikou.

V teoretické části je nejprve vymezeno několik základních pojmů, které s tématem souvisejí. Její nedílnou součástí je uvedení odpovědných organizací za zajištění bezpečnosti na fotbalových utkáních nebo v jejich souvislosti. Jedná se o řídicí orgány fotbalu, ale i státní či nadnárodní orgány. Kromě jejich vymezení je nutno uvést, jakým způsobem se na problematice bezpečnosti podílejí, a to celým spektrem od řídicích a státních orgánů až po poradatelskou službu a jaká rozhodnutí nebo zákony byly vydány orgány k tomu oprávněnými. Součástí práce jsou rovněž stanovené nároky na technické zabezpečení stadionů, posouzení rizikovosti jednotlivých utkání a uvedení několika nejtragičtějších fotbalových utkání v minulosti. Pro srovnání zajištění bezpečnosti je v závěru popsána problematika i u ostatních sportů, zejména halových.

V závěrečné hlavní kapitole následuje tvůrčí část, která je zaměřena na zajištění bezpečnosti v souvislosti s konkrétním fotbalovým utkáním z pohledu složek Policie ČR a jejich činnosti. K vybranému utkání je naplánováno a následně provedeno bezpečnostní opatření zaměřující se zejména na fanoušky hostujícího klubu tak, aby bezpečnost byla zajištěna.

1 Cíl a metodika bakalářské práce

Cílem této práce je shrnutí a v některých případech i analyzování podstatných problematik, jako jsou základní pojmy pro orientaci v tématu, vymezení základních organizací, které se na bezpečnosti podílejí, zásadní legislativa, kterou se předmětné organizace řídí, nároky na technické zabezpečení stadionů a stanovení rizikovosti utkání. Dále tak i uvedení největších tragédií na fotbalových stadionech v minulosti i nedávné, neboť toto je podstatné minimálně z hlediska toho, aby u diváka nedocházelo ke ztrátě, či značnému omezení obezřetnosti. Cílem je také zhodnotit celkový systém zajištění bezpečnosti v souvislosti s pořádáním fotbalového utkání, a to po linii organizační, personální, legislativní a technické.

Hlavním cílem práce je návrh a praktické provedení bezpečnostního opatření v souvislosti se simulovaným rizikovým utkáním, především vyčlenění odpovídajících složek Policie ČR, stanovení jejich počtů a správná koordinace těchto jednotek tak, aby bylo dosaženo sledovaného záměru. Jako další záměr práce je vymezení, kdo a jakým způsobem se na bezpečnosti podílí a jaké kroky pro dosažení podnikají, neboť by se dalo říci, že fotbal je sledován širokou veřejností, zejména muži bez rozdílu věku. Vzhledem ke vzrůstajícímu společenskému významu je však fotbal sledován stále větším počtem žen, což musí být zohledňováno i členy pořadatelské služby zejména u vstupů.

V závěru bakalářské práce je vyhodnoceno, jestli nasazení uvedených sil a prostředků Policie ČR je dostatečné pro zajištění bezpečnosti a postup koordinace jednotek správný. Následně jsou zde uvedeny zápory způsobu provedení bezpečnostního opatření a návrhy změn. Pro dosažení hlavních sledovaných záměrů byla v práci užitá metoda kazuistiky, jakožto kvalitativní metoda, neboť se jedná o případovou studii jedné zásadní řešené události.

2 Vymezení pojmů

Nedílnou součástí této bakalářské práce na téma Bezpečnost na fotbalových stadionech je dozajista vysvětlení několika pojmů. Především je žádoucí vysvětlit obecné pojmy jako bezpečnost, sport, divácký sport a fotbal.

2.1 Bezpečnost

V případě vysvětlení tohoto pojmu se nabízí pohled tzv. realistický. Bezpečnost je stav člověka, kterému nehrozí žádné, popřípadě hrozí zanedbatelně malé nebezpečí. Realistický pohled je z toho důvodu, že každý jedinec se cítí bezpečně za jiných okolností a i míra bezpečnosti je odlišná v různých částech jednotlivých kontinentů, kultur, vyznání apod.¹

2.2 Sport

Sport je fenoménem minimálně dnešní doby. Ovlivňuje každého aktéra, a to zejména neomezenou všestranností bez rozdílu náboženského nebo politického zaměření. Nepůsobí však pouze jen na samotné sportovce, ale rovněž na osoby kolem, zejména rodiny. Sport by se dal rozdělit na amatérský, výkonnostní a vrcholový. V současné době je vrcholový sport často provozován jako profesionální. Nyní je sport ve většině států podporován i vládami, neboť vrcholoví sportovci zdatně zviditelňují svoji zem. Sport napomáhá plnit si své vlastní ambice a limity, které se snaží jedinec neustále překonávat. Může být součástí každého jedince, neboť tento lze provozovat téměř v každé věkové kategorii v nepřeberném množství činností a v různých výkonnostních kategoriích.²

2.3 Divácký sport

Ze sportu je nejvíce rozšířen a oblíben sport divácký, čemuž napomáhají zejména média. Aby bylo dosaženo co největší popularity jednotlivého sportu, je nutností tohoto co nejvíce propagovat. Nejlepším prostředkem jsou právě média, která však zpravidla soustřeďují svojí pozornost jednak na sporty, které jsou nejvíce oblíbeny, popř. nejvíce rozšířeny a dále na jednotlivé subjekty, které jsou ve svých sportech úspěšnější, popřípadě mají výborné zázemí jak pro diváky, tak i pro samotné

¹ WAISOVÁ, Š. *Bezpečnost: vývoj a proměny konceptu*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2005, s. 11.

² DOVALIL, J. *Olympismus*. Praha: Olympia, 2004, s. 14-15.

sportovce. Divácká atraktivnost sportu není ani tak dána tím, jestli se jedná o sport individuální nebo kolektivní, ale spíše úrovní a rozsahem, tedy zda se jedná o soutěž regionální, národní či mezinárodní. Divák během sportovního klání může relativně svobodně vyjadřovat své pocity. Motivací diváka je pochopitelně úspěch jeho oblíbeného sportovního subjektu a v neposlední řadě společenský zážitek. K tomuto samozřejmě přispívá i prostředí, ve kterém se klání koná, a přítomnost většího počtu diváků, neboť zážitek diváka je ještě více umocňován atmosférou na tribunách. V tomto případě se jedná o divácký sport přímý. Dále je divácký sport zprostředkovaný pomocí různých médií, jako je televize, rozhlas nebo tisk. Výhodou sportovního diváctví jako takového je tak skutečnost, že nikdy není předem dáno, jak klání dopadne, tudíž diváka nenaplňuje pouze zážitek, který může prožít např. při návštěvě divadla, ale i očekávání, jak bude oblíbený tým nebo sportovec úspěšný.³

2.4 Fotbal

Fotbal je kolektivním sportem, k jehož hraní postačuje pouze míč, který může být v podstatě z jakéhokoliv materiálu. Z historického hlediska by se fotbal mohl definovat jako boj o míč. I z tohoto důvodu se jedná o nejrozšířenější a nejsledovanější kolektivní sport na světě, když ho může hrát každý i v těch nejchudších a nejodlehlejších částech světa. Vzhledem k tomu, že se neustále zvyšují nároky a tím pádem i fyzické a technické dovednosti, je tento sport stále populárnějším. Pochopitelně k tomuto přispívají i stále se vyvíjející moderní přenosové technologie, díky kterým může divák fotbal sledovat.⁴

2.5 Fotbalový divák, fanoušek, chuligán

Návštěvníci sportovních utkání se rozdělují na tři základní typy. Jedná se o diváky, fanoušky a chuligány. Tito se od sebe liší zejména svým chováním v hledišti i mimo něj. Přiřazení návštěvníka nebo skupiny je nesmírně důležité pro zajištění bezpečnosti zejména na stadionu. Toto platí u všech sportů, které jsou sporty diváckými.

³ SLEPIČKA, P. *Divácká reflexe sportu*. Praha: Karolinum, 2010, s. 11-13.

⁴ ŠTUMBAUER, J., MALEČEK, J., ŠIMBEROVÁ, D. *Odborná terminologie vybraných sportovních disciplín*. Brno: Masarykova univerzita, 2013, s. 13-14.

2.5.1 Fotbalový divák

Jedná se spíše o pasivního pozorovatele, který nepřeje např. žádnému konkrétnímu týmu. Hru sleduje spíše z důvodu obliby k danému sportu. Nenechá se strhnout ani případnou rivalitou obou týmů.

2.5.2 Fotbalový fanoušek

V tomto případě se fanoušek hlásí ke svému oblíbenému týmu, popřípadě klubu. Navštěvuje osobně nebo sleduje jeho utkání a vždy vyžaduje vítězství. K příslušnosti se prokazuje klubovým oblečením, barvami a dalšími doplňky. Úspěchy či nezdary prožívá v různých intenzitách.

2.5.3 Fotbalový chuligán

Riziková skupina návštěvníku fotbalového utkání. Většinou se jedná o osoby s příslušností k určitému týmu nebo klubu, které se sdružují ve skupinách, což však není podmínkou. Chuligány jednotlivých klubů může tvořit i více skupin. Zpravidla dochází na fotbal s cílem vyvolat nějaký konflikt se skupinou protějšího týmu. Příslušnost prokazují klubovými symboly s doplněním vlastního znaku příslušné skupiny. Většinou jsou tyto skupiny složeny z mladých osob.⁵

2.6 Divácké násilí

V problematice bezpečnosti na fotbalových stadionech se diváckého násilí dopouštějí diváci sportovního utkání. Často se takovéto jednání pojmenovává jako násilí fotbalových fanoušků. Násilné chování sportovních fanoušků je často předem plánované a organizované, tedy pokud jednání fanoušků není spontánní. Divácké násilí je zpravidla opakovaného nebo manifestačního charakteru, v relativně ohraničených skupinách na klubové nebo národní úrovni. V případě, že se jedná o skupinu extremistickou, chování skupiny toto ještě umocňuje, což často vede k rasistickým urážkám, propagacím extremistických symbolů a dalším chováním, které je nebezpečné pro ostatní diváky sportovního utkání, zejména protějšího týmu, ale i pro samotné hráče a rozhodčí.⁶

⁵ NIKL, J., VOLEVECKÝ, P. *Divácké násilí*. Praha: Vydavatelství PA ČR, 2007, s. 7-8.

⁶ KASAL, Josef. *Násilí na stadionech jako odraz kultury*. Hradec Králové: Gaudeamus, 2013, s. 104.

3 Organizace podílející se na bezpečnosti diváků

Pro zajištění bezpečnosti na fotbalových stadionech nejsou zdaleka dostačující činnosti samotných fotbalových klubů. Nutností je propracovaný a fungující systém k zajištění ochrany návštěvníků utkání. Na tomto se podílí vícero organizací, které jsou mj. za bezpečnost odpovědny. Jedná se tak o organizace mezinárodní a v rámci jednotlivých států.

3.1 Mezinárodní organizace

3.1.1 FIFA a UEFA

V tomto případě se jedná o organizace výhradně zabývající se otázkami fotbalové problematiky a dále organizace spíše politické. Hlavním řídicím orgánem fotbalového chodu na celosvětové úrovni je Fédération Internationale de Football Association, tedy Mezinárodní federace fotbalových asociací, známa pod zkratkou FIFA (dále jen FIFA), která v současné době sdružuje celkem 209 zemí z celého světa. Organizuje pouze turnaje v celosvětovém měřítku, a to ve fotbale, futsale a plážovém fotbale. Tento orgán podniká bezpečnostní kroky zejména v oblasti rasismu, a to jak v případě samotných hráčů, tak i fotbalových diváků. FIFA si je vědoma, že rasismus je často důvodem k diváckým nepokojům, a tedy narušení bezpečnosti osob. Podniká tak kroky k odhalení a následnému postihu zpravidla klubů, jejichž fanoušci se rasismu dopustili. FIFA však zejména dbá na boj proti rasismu různými kampaněmi, jako např. Vykopněte rasismus z fotbalu, nebo Dejme rasismu červenou kartu.⁷

Mnohem rozšířenější jsou soutěže v rámci jednotlivých kontinentů. Jsou to soutěže národních týmů v rámci mistrovství kontinentů a dále mezinárodní soutěže na klubové úrovni. V Evropě řídí tyto soutěže organizace Union of European Football Associations, čili Evropská fotbalová unie, známá pod zkratkou UEFA (dále jen UEFA), která sdružuje 55 národních fotbalových asociací. Disponuje řadou sankčních postihů, kterými může trestat kluby i národní asociace. Pochopitelně nepostihuje žádné subjekty za trestněprávní jednání, ale kluby či asociace za nedostatečnou pořadatelskou službu, násilné nepokoje, rasistické projevy apod. I UEFA představila několik projektů. Mezi nejznámější patří projekt Ne rasismu nebo Respekt.⁸

⁷ COUFALOVÁ, B., PINKAVA, J., POCHYLÁ, V. *Trestněprávní odpovědnost ve sportu*. Praha: Leges, 2014, s. 133.

⁸ COUFALOVÁ, B., PINKAVA, J., POCHYLÁ, V. *Trestněprávní odpovědnost ve sportu*. Praha: Leges, 2014, s. 132.

3.1.2 Evropská unie a Rada Evropy

Samotné násilí na fotbalových stadionech se začalo rozšiřovat přibližně v 70. letech 20. století., když tzv. hlavní arénou fotbalového násilí je označována právě Evropa. V článku vydaném v časopisu 100+1 v roce 1975 se autor vyjadřuje k počátkům násilí na fotbalových utkáních v Anglii, která má stejně jako ostatní části Velké Británie svoji fotbalovou asociaci. V tomto ohledu je průlomovým rokem 1961, kdy bylo zrušeno ustanovení o maximálním výdělku jednotlivého hráče. Vytratil se tak z fotbalu ryzí sport. Namísto od požitku ze hry a dosaženého výsledku se do popředí zájmu pochopitelně dostal výdělek. Samotní hráči tak začali hrát mnohem více agresivně, s cílem dosáhnout výsledku za každou cenu. Důkazem tohoto je ta skutečnost, že po roce 1961 stoupl počet udělených červených karet pětinasobně. A stejná pointa se zákonitě přenáší na fanoušky, kteří zvýšenou agresivitu vnímají. I v podvědomí diváka je tak sugerováno, že během fotbalového utkání jde o více než o požitek ze hry. Stupňuje se tak napětí na tribunách a vzniká rivalita i mezi fanoušky proti sobě hrajících týmů a z toho plynoucí násilí.⁹ Divácké násilí se dále rychle rozšiřovalo, čímž se do boje proti tomuto negativnímu fenoménu musely zapojit i vládní organizace. Situace vykulminovala v roce 1985, kdy při násilnostech na stadionu v Bruselu zahynulo 39 osob a dalších přibližně 400 jich bylo zraněno.¹⁰ Násilím na stadionech se tak začala zabývat i Evropská unie. Zásadním krokem pro řešení situace byla na popud tragédie v Bruselu ještě v roce 1985 Radou Evropy přijata Evropská úmluva k diváckému násilí. Dle Centra strategických studií byla právě tato událost zlomová pro vydání tohoto dokumentu, tolik zásadního pro boj s fotbalovým chuligánstvím. Evropská unie podniká kroky v rámci mezinárodní politiky, především v oblasti trestních věcí v souvislosti s diváckým násilím, zejména justiční a policejní spolupráce.¹¹

Jako mezivládní organizace se politikou proti fotbalovému násilí zabývá Rada Evropy. Nejvýznamnější rozhodnutí, která Rada Evropy učinila, jsou rozhodnutí Rady Evropy ze dne 6. prosince 2001 k manuálu s doporučeními pro mezinárodní policejní spolupráci a opatření k prevenci a kontrole násilností a výtržnictví v souvislosti s fotbalovými zápasy, kterých se účastní alespoň jeden členský stát a dále rozhodnutí Rady Evropy ze dne 25. dubna 2002, ve věci bezpečnosti v souvislosti s fotbalovými zápasy s mezinárodní dimenzí. V případě prvně jmenovaného rozhodnutí představuje

⁹ Zahubí násilnosti britský fotbal? *100+1*. 2016, roč. 53, č. 11, s. 58-59.

¹⁰ KUPER, S., *Fotbal proti nepříteli*. Praha: Přeložil nakladatelství BB/art s.r.o., 2005, str. 26

¹¹ COUFALOVÁ, B., PINKAVA, J., POCHYLÁ, V. *Trestněprávní odpovědnost ve sportu*. Praha: Leges, 2014, s. 189-190.

manuál nezávazný dokument, který stanovuje doporučené standardy pro přípravu policie, organizaci spolupráce mezi policií a pořadatelskou službou, s médii a organizátory, případně i mezi policií dalších zúčastněných zemí.¹² Druhý dokument je naproti tomu závazný a ukládá vytvoření Národního fotbalového informačního bodu jako jednotného pracoviště, kde se soustředí a vyměňují informace při přípravě a realizaci fotbalových zápasů s mezinárodním prvkem. Rozhodnutí lze v podstatě považovat za reakci na různorodou situaci v jednotlivých členských státech.¹³

3.2 Organizace v České republice

V předchozích kapitolách jsou zmíněny základní organizace na světové a evropské úrovni a jejich hlavní rozhodnutí a činnosti ve sledované problematice. V rámci politiky vnitřní bezpečnosti České republiky bylo učiněno několik podstatných rozhodnutí a kroků k prevenci diváckého násilí. Pilířem pro řešení diváckého násilí v období samostatné České republiky bylo přijetí Evropské úmluvy o diváckém násilí a neslušném chování při sportovních událostech a zvláště při fotbalových zápasech, což bylo vydáno jako rozhodnutí Rady Evropy již v roce 1985, jak je uvedeno v předešlé kapitole. Signatářem se však Česká republika stala až přijetím tohoto rozhodnutí usnesením vlády České republiky (dále jen ČR) č. 27, ze dne 11. 1. 1995. Součástí tohoto usnesení byla při Ministerstvu vnitra ČR zřízena Koordinační komise k diváckému násilí a nevhodného chování při sportovních utkáních. Komise byla složena ze zástupců Ministerstva vnitra ČR, Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR, Policie ČR a přizvanými zástupce Fotbalové asociace ČR a Českého svazu ledního hokeje. Hlavním bodem této komise bylo zlepšení spolupráce Policie ČR se sportovními kluby při přípravě a realizaci bezpečnostních opatření v souvislosti s konáním sportovních utkání.¹⁴

Vstupem do Evropské unie dne 1. 5. 2004, se pro ČR stala závaznými v souvislosti s problematikou diváckého násilí dvě základní rozhodnutí Rady Evropy, která jsou uvedena v předešlé kapitole. Jedná se o rozhodnutí Rady Evropy ze dne 6. 12. 2001, manuál s doporučeními pro mezinárodní policejní spolupráci a opatření pro

¹² COUFALOVÁ, B., PINKAVA, J., POCHYLÁ, V. *Trestněprávní odpovědnost ve sportu*. Praha: Leges, 2014, s. 199.

¹³ COUFALOVÁ, B., PINKAVA, J., POCHYLÁ, V. *Trestněprávní odpovědnost ve sportu*. Praha: Leges, 2014, s. 200.

¹⁴ COUFALOVÁ, B., PINKAVA, J., POCHYLÁ, V. *Trestněprávní odpovědnost ve sportu*. Praha: Leges, 2014, s. 122.

předcházení výtržností a násilí na fotbalových utkáních mezinárodního rozměru s účastí alespoň jednoho členského státu.

Druhým důležitým závazným dokumentem pro Českou republiku je rozhodnutí Rady Evropy ze dne 25. 4. 2002 ve věci bezpečnosti v souvislosti s fotbalovými zápasy na mezinárodní úrovni. Toto rozhodnutí nařizuje každému členskému státu zřídit národní fotbalový informační bod policejního charakteru, tzv. NCIS, který má sloužit jako kontaktní bod pro výměnu relevantních informací, které tak usnadňují mezinárodní spolupráci.¹⁵

Dalo by se tak říci, že na bezpečnosti spojené se sportovním diváctvím se podílí i Úřad vlády ČR. Okrajově např. i Ministerstvo spravedlnosti ČR, a to možností specializace státních zástupců, soudních znalců a způsobem řešení případných protiprávních jednání. Konkrétně dne 10. 5. 2008 byl při utkání AC Sparta Praha vs. FC Baník Ostrava vyzkoušen experiment, který spočíval v tom, že přímo na stadionu na pražské Letné byl v provizorní soudní síni přítomen soudce i státní zástupce, kteří byli připraveni k případnému okamžitému potrestání viníka z protiprávního jednání. Toto opatření bylo pojato jako preventivně-represivní, neboť o tomto kroku české justice byla veřejnost předem informována. Tento krok byl efektivní, poněvadž v souvislosti s tímto utkáním byly pouze tři osoby zajištěny pro svá přestupková jednání.¹⁶

Dalším subjektem je Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Jeho zástupci jsou sice v koordinační skupině k diváckému násilí a nevhodného chování při sportovních utkáních, ale v oblasti sportu působí zejména jako vrcholný orgán státní správy pro sport a tělesnou výchovu.¹⁷

Hlavním subjektem však je Ministerstvo vnitra ČR, konkrétně odbor bezpečnostní politiky a odbor prevence kriminality a pod Ministerstvo vnitra ČR podléhající Policie ČR. Dalšími jsou Fotbalová asociace ČR a jednotlivé fotbalové kluby, města, popř. obce, včetně městské policie, vlastníci stadionů a bezpečnostní agentury. Jejich hlavní úlohy budou rozvedeny v následujících kapitolách.¹⁸

¹⁵ SMOLÍK, J. *Fotbalové chuligánství: historie, teorie a politizace fenoménu*. Karlovy Vary: Zdeněk Plachý, 2008, s. 193-194.

¹⁶ SVÁČEK, J., SMOLÍK, J., KRAMULOVÁ, D. Sníží přítomnost soudce násilí na stadionech? *Psychologie dnes*. 2008, roč. 14, č. 7/8, s. 34-35.

¹⁷ SMOLÍK, J. *Fotbalové chuligánství: historie, teorie a politizace fenoménu*. Karlovy Vary: Zdeněk Plachý, 2008, s. 144.

¹⁸ SMOLÍK, J. *Fotbalové chuligánství: historie, teorie a politizace fenoménu*. Karlovy Vary: Zdeněk Plachý, 2008, s. 143.

4 Zásadní legislativa v České republice

Vzhledem k tomu, že zejména po roce 2000 se kupily trestné činy chuligánských skupin v souvislosti s fotbalovými zápasy, začala se utužovat spolupráce mezi Českomoravským fotbalovým svazem (od roku 2011 Fotbalovou asociací ČR) a Policií ČR. Tím vzápětí vznikaly různé smlouvy a dohody k zajištění bezpečnosti.

4.1 Návrhy opatření k řešení problematiky diváckého násilí

V novodobé historii bezpečnosti na fotbale byla průlomová koncepce Ministerstva vnitra ČR za účelem bezpečnosti na sportovních utkáních. Základem této koncepce byl dokument *Návrhy opatření k řešení problematiky diváckého násilí*, který byl i následně usnesením vlády ČR přijat. Samotná koncepce probíhá od 1. ledna 2009. Základní pointou koncepce se stala větší odpovědnost a zainteresovanost pořadatelů fotbalových utkání, konkrétně fotbalových klubů. V období před koncepcí totiž nebyly pořadatelé dostatečně motivováni k adekvátnímu zajištění bezpečnosti, neboť existoval pouze disciplinární postih ze strany Českomoravského fotbalového svazu v rámci interní legislativy. Samotná koncepce rovnoměrněji rozvrhuje povinnosti mezi bezpečnostní složky a pořadatele, když větší odpovědnost je přenesena na pořadatele soukromé akce, který má z pořádání akce nějaký finanční prospěch.

Cílem koncepce byl záměr, aby Policie ČR plnila své skutečné poslání a nesuplovala tak činnosti pořadatelské služby. Dalším cílem bylo dokázat, že současná právní úprava je dostatečná pro boj s diváckým násilím.

Naprostou většinu protiprávních jednání lze kvalifikovat jako nějaký z trestných činů. Zejména fotbalové kluby však požadují zahrnout do trestní odpovědnosti i další jednání, jako např. vniknutí nebo vhazování cizích předmětů na hrací plochu.¹⁹

4.2 Zákon č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu

Aby navrhovaná opatření k větší odpovědnosti pořadatelů sportovních utkání byla plně aplikovatelná, bylo nutností, aby tato ustanovení prošla legislativním procesem. Docíleno tohoto bylo změnou zákona č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu, ve znění pozdějších předpisů, a to novelou č. 274/2008 Sb., účinnou od 1. 1. 2009.

¹⁹ MINISTERSTVO VNITRA ČR. *Návrhy opatření k řešení problematiky diváckého násilí* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2008 [cit. 2017-11-17]. Dostupné z: www.langer.cz/data/publikace/DN-Vlada-text.doc.

4.2.1 Zákon č. 274/2008 Sb., o změně některých zákonů

Právě tato změna se stala tím pravým požadovaným nástrojem k donucení pořadatelů sportovních utkání k větší míře spolupráce s Policií ČR. Policii tak odpadly některé povinnosti, které příslušely pořadateli, jakožto subjektu, který zajišťuje soukromou akci. Přínosem novely je, že formuluje povinnosti při konání akcí tohoto typu a stanovuje sankce za jejich nedodržení vlastníku stadionu, který je i pořadatelem.

Tato problematika je aplikována v § 7a - § 7f citovaného zákona č. 115/2001 Sb. Zejména v § 7a odst. 1, se vlastníku ukládá základní povinnost „*přijmout potřebná opatření k zajištění pořádku v průběhu sportovního podniku a vydat a zveřejnit návštěvní řád, ve kterém podle místních podmínek stanoví zejména pravidla pro vstup návštěvníků a osob bezprostředně vykonávajících pořadatelskou službu ve sportovním zařízení*“. V praxi to znamená, že složky Policie ČR již nemusí být na stadionu, což má příznivý vliv na celkovou atmosféru na tribunách. U relativně slušných diváků totiž přítomnost těžkooděnců mohla vyvolat nepříjemný až tísnivý pocit a naopak chuligánské skupiny mohla přítomnost těžkooděnců spíše vyprovokovat. Dalším pozitivem je hledisko ekonomické, kdy není potřeba tolik výdajů ze státního rozpočtu na financování přítomnosti policistů na stadionech. Přijetí zákona však nevedlo k tomu, že by policisté nebyli přítomni vůbec. V ochozech se dále nacházejí tzv. specialisté např. na divácké násilí. Zákon však také pamatuje na případný zásah policie v případě nezvládnání bezpečnosti pořadatelskou službou. Pokud je totiž závažným způsobem ohrožena bezpečnost osob a majetku na stadionu a pořadatel vyčerpal všechny možnosti k dosažení pokojného stavu, může za těchto okolností požádat Policii ČR o součinnost. Podmínkou je, že pořadatel ukončí nebo alespoň přeruší sportovní utkání po dobu zásahu, tak jak je uvedeno v § 7a odst. 2. V následujícím odstavci je dále ustanovení, které určuje pořadateli v případě nedostatečných opatření k zajištění pokojného stavu v momentě závažného ohrožení bezpečnosti osob a majetku nahradit Policii ČR vynaložené náklady spojené se zásahem k zajištění bezpečnosti na stadionu.

Jak je uvedeno v § 7b a § 7c zákona o podpoře sportu, dohled nad dodržováním podmínek uvedených v § 7a provádí samo Ministerstvo vnitra ČR, které má právo vlastníku stadionu uložit sankci odehrání utkání bez diváků až na dobu jednoho roku. Dále novela upravuje přestupky a správní delikty pro nedržení povinností vyplývajících z § 7a a § 7b.²⁰

²⁰ COUFALOVÁ, B., PINKAVA, J., POCHYLÁ, V. *Trestněprávní odpovědnost ve sportu*. Praha: Leges, 2014, s. 123-124.

4.2.2 Zákon č. 183/2010 Sb., o změně některých zákonů

Jmenovaná novela zákona o podpoře sportu účinná od 18. 5. 2010 v souvislosti s konáním sportovních utkání upravuje jednu podstatnou věc, která je uvedena v doplněném § 7g. Zde je hovořeno o tom, že ustanovení v § 7a až 7f se nevztahují na vlastníka stadionu, ale na provozovatele, pokud mu byla převedena práva na pořádání sportovních utkání na daném stadionu.

Laicky řečeno, do doby této novely za bezpečnost na stadionech ručili skuteční vlastníci objektů, přičemž po této změně lze povinnosti převést provozovateli, což jsou ve většině případů samotné fotbalové kluby, které utkání pořádají a zároveň těmto přísluší i finanční zisk z této akce.²¹

4.3 Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník

Pro prevenci i represi bezpečnosti na stadionech je velice důležitý další legislativní počín, a to nový trestní zákoník č. 40/2009 Sb. (dále jen TZ), který je účinný od 1. 1. 2010. Tento již pojednává ve svých několika ustanoveních i o protiprávním jednání na sportovních utkáních. Skutkové podstaty jednotlivých deliktů jsou zahrnuty ve zvláštní části tohoto zákona. Trestní zákoník rozlišuje několik skutkových podstat trestných činů, kterých se dopouštějí návštěvníci sportovních utkání, většinou na fotbalových zápasech.

4.3.1 Trestné činy proti životu a zdraví

V tomto případě se mohou násilní fanoušci dopustit hned několika trestných činů. Nasnadě je určitě uvedení trestného činu ublížení na zdraví dle § 146 TZ a těžkého ublížení na zdraví dle § 145 TZ. Toto je pochopitelně nejčastěji dáno střety fanouškovských táborů, které často zejména fotbalová a někdy i hokejová utkání doprovází. U skupin, které se předem na střetu domluví, nebývá újma na zdraví tak častá, poněvadž jsou zde dána zevrubná pravidla, jako protivníka skolit pouze na zem. Mnohem vážnější důsledky však mívají střety, ke kterým dojde spontánně a často v afektu. K takovým to potyčkám však nedochází pouze na stadionech, ale i v ulicích anebo např. v dopravních prostředcích.

Nedbalostní trestné činy zde nejsou příliš pravděpodobné. Zahrnout by se zde však dal i další trestný čin uvedený v § 150 TZ, neposkytnutí první pomoci.

²¹ COUFALOVÁ, B., PINKAVA, J., POCHYLÁ, V. *Trestněprávní odpovědnost ve sportu*. Praha: Leges, 2014, s. 124.

4.3.2 Trestné činy ohrožující život nebo zdraví

Zde je potřebné zmínit alespoň dva nejpravděpodobnější trestné činy. Velice častým protiprávním jednáním při sportovních utkáních a opět zejména při fotbalových zápasech, je naplnění skutkové podstaty trestného činu výtržnictví uvedeného v § 358 TZ. Vlivem střetů jednotlivých táborů fanoušků dochází k různým výtržnostem, ke kterým dochází zpravidla na místech veřejnosti přístupných. Nemusí se tak jednat pouze o stadiony, ale o místa kam má přístup veřejnost, jako ulice, parky, restaurace, nádraží, apod. Z důvodu vyvíjejících se represivních opatření se však často potyčky přesouvají na odlehlá místa mimo dohled veřejnosti. V odstavci 1. tohoto trestného činu již také nový trestní zákoník řeší výtržnictví v souvislosti se sportovním kláním. Je zde výslovně uvedeno „*hrubým způsobem ruší přípravu, průběh nebo zakončení organizovaného sportovního utkání*“. Na základě tohoto dovětku tak lze lépe aplikovat výtržnictví jako protiprávní jednání na sportovním utkání.

Druhým trestným činem, který v tomto případě často připadá v úvahu, je trestný čin rvačka, jak je uvedeno v § 158 TZ. Zde je však ke kvalifikaci této skutkové podstaty dána podmínka, že se musí jednat o vzájemné napadání alespoň tří osob a musejí se vzájemně ohrozit na životu nebo zdraví, což vždy není zcela jednoznačné a průkazné. Toto ustanovení se tak nabízí spíše u střetu relativně větších skupin než např. potyčce 3 osob, kde si jen velmi těžko představit, že by všichni tři aktéři byly útočníky a zároveň obránci.²²

4.3.3 Trestné činy proti majetku

U majetkové trestné činnosti může přicházet v úvahu několik trestných činů. Vzhledem k tomu, že se na sportovních utkáních může shromažďovat velké množství lidí, dochází zde např. k trestnému činu krádeže, a to zejména k tzv. kapesním krádežím, tedy odcizení věci, kterou má poškozený na sobě nebo při osobě v dosahu, dle § 205 odst. 1 písm. d) TZ.

Často se ale vyskytuje trestný čin poškození cizí věci dle § 228 TZ, neboť součástí výtržností a střetů na stadionech je i ničení majetku, když jsou vytrhávány sedačky, ničeny bariéry oddělující sektory apod. Demolování majetku se pravidelně objevuje i v prostředcích hromadné dopravy či restauracích.²³

²² COUFALOVÁ, B., PINKAVA, J., POCHYLÁ, V. *Trestněprávní odpovědnost ve sportu*. Praha: Leges, 2014, s. 115-117

²³ COUFALOVÁ, B., PINKAVA, J., POCHYLÁ, V. *Trestněprávní odpovědnost ve sportu*. Praha: Leges, 2014, s. 118.

4.3.4 Ostatní trestné činy

Se sledovanou problematikou mohou souviset i další trestné činy. Trestný čin loupež dle § 173 TZ se může objevit při střetu protějších skupin chuligánů. Podmínkou je sice zmocnit se cizí věci násilím nebo pod pohrůžkou násilí, ale právě při násilných střetech to nemusí být nic ojedinělého. Protějšky se snaží ukořistit nějaký artefakt soupeře, např. šálu, vlajku, dres, se symboly znepráteleného klubu.

Vzhledem k tomu, že utkání navštěvuje větší množství osob, není zcela vyloučeno ani naplnění skutkové podstaty obecného ohrožení dle § 272 TZ, k čemuž může dojít častým používáním pyrotechniky, zapalováním sedaček a dokonce i vyvoláním paniky v ochozech. Vlivem paniky došlo v historii ve světovém měřítku k několika tragickým událostem. Za těchto okolností může tudíž dojít k trestnému činu ohrožení provozu obecně prospěšného zařízení dle § 276 TZ. Násilností se chuligáni často dopouštějí po posilnění alkoholem. Při vyhodnocení utkání jako rizikového se sice na stadionu alkoholické nápoje prodávat nesmí, ale výtržníci často již na stadion podnapilí docházejí. Ačkoli vstup podnapilé osoby je na stadion v rozporu s návštěvním řádem, opatření v tomto ohledu nebývají důsledná. Nutno tak uvést i trestný čin ohrožení pod vlivem návykové látky dle § 274 TZ. Netřeba tak opomenout i trestný čin opilství dle § 360 TZ, který je aplikován na osobách, které důvodem své podnapilosti byly tzv. nepřičetné.

V současné době se v jednotlivých týmech setkávají hráči různých pletí. Ačkoli kompetentní orgány i na světové úrovni podnikají řadu projektů proti tomuto nežádoucímu chování, je tento jev ve fotbalovém prostředí celkem častým. K tomuto jednání je tak žádoucí přiřadit trestný čin hanobení národa, rasy, etnické nebo jiné skupiny dle § 355 TZ, stejně jako trestný čin podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jiných práv a svobod dle § 356 TZ. Do skupiny trestných činů narušujících soužití lidí lze přiřadit ještě minimálně trestný čin násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci dle § 352 TZ a trestný čin nebezpečné vyhrožování dle § 353 TZ.

Důležitým ustanovením, které ještě nebylo uvedeno, je trestný čin maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání dle § 337 TZ. Ve spojitosti s navštěvováním sportovního utkání připadá v úvahu situace, kdy odsouzenému byl pravomocným odsuzujícím rozhodnutím uložen alternativní trest zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce a i přes jasné definování, jakých akcí se zákaz týká, tuto přesto navštíví. Více bude zákaz vstupu na sportovní utkání rozebrán v následující kapitole.

Protože proti násilí na stadionech zakročují např. bezpečnostní složky, nutno ještě zmínit některé trestné činy z oblasti pořádku ve věcech veřejných. Příkladem je trestný čin násilí proti úřední osobě dle § 325 TZ, když příslušník bezpečnostního sboru je úřední osobou. Popřípadě lze uvést trestné činy násilí proti orgánu veřejné moci dle § 323 TZ a trestný čin vyhrožování s cílem působit na orgán veřejné moci dle § 324 TZ.²⁴

4.3.5 Trest zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce

Obecná část tohoto zákona rozlišuje dle platného českého práva všechny uložitelné tresty. Trestní zákoník účinný od 1. 1. 2010 ale obsahuje nový alternativní trest uvedený v § 76 TZ, zákaz vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce. Ohledně problematiky bezpečnosti na stadionech byl trest tohoto druhu více než žádoucí. Trest tak spočívá v tom, že odsouzenému bude uložen zákaz vstupu na akce tohoto typu. Aby takový to druh trestu mohl být aplikován, musí být splněny dvě základní podmínky.

První stěžejní podmínkou je bezpochyby to, že trest může být uložen za protiprávní jednání, které mělo souvislost s konkrétní akcí. V praxi to znamená, že odsouzenému, který se dopustil trestného činu v souvislosti se sportovním utkáním, bude odsuzujícím rozhodnutím uložen zákaz vstupu na akce tohoto typu. Stejně podmínky platí i pro další druhy akcí, jako kulturní a jiné společenské, přičemž tento trest lze uložit až na dobu 10 let. Je zcela na místě uvedení termínu „*v souvislosti se sportovním utkáním*“, uvedeného v tomto ustanovení. Podmínkou totiž není spáchání protiprávního jednání přímo na stadionu, ale i vně a na dalších místech, jako ulice při tradičních pochodech fanoušků, nádraží, restaurace, parky, hromadné dopravní prostředky apod. Souvislost bude totiž zachována i tehdy, pokud k protiprávnímu jednání dojde den předem, kdy fanoušci budou do lokality najíždět nebo naopak den poté odjíždět. Pokud však dojde např. ke střetu fanoušků ve vlaku zcela nahodile mimo jakékoliv utkání, nelze tento trest v tomto případě aplikovat, poněvadž nebyla splněna podmínka souvislosti se sportovní akcí.

Uložení trestu je praktikováno tak, že za protiprávní jednání v souvislosti se sportovní akcí, je odsouzenému uložen trest zákaz vstupu na všechna sportovní utkání. Druhou důležitou podmínkou totiž je, že v odsuzujícím rozhodnutí musí být stanoveno, po jakou dobu je trest zákazu vstupu uložen a dále na jaké akce se trest

²⁴ COUFALOVÁ, B., PINKAVA, J., POCHYLÁ, V. *Trestněprávní odpovědnost ve sportu*. Praha: Leges, 2014, s. 117-120.

vztahuje. Z toho tudíž vyplývá, že za protiprávní jednání, které souviselo se sportovní akcí, nelze odsouzenému uložit trest zákaz vstupu na kulturní a jiné společenské akce, tak aby nebyly omezeny společenské potřeby odsouzeného.

Dalším ustanovením, na které trestní zákoník pamatuje, je výkon zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce, uvedeno v § 77 TZ. Dohled nad výkonem odsouzených zajišťuje Probační a mediační služba ČR. Vzhledem k tomu, že např. fotbalová utkání se zpravidla hrají o víkendu, nebyl dohled efektivní. Z tohoto důvodu byla realizována spolupráce mezi Probační a mediační službou a Policií ČR, kdy právě probační úředník uloží odsouzenému tu povinnost, že v době konaného utkání, na které se trest vztahuje, se bude hlásit na vybrané služebně Policie ČR. V případě nesplnění dané povinnosti o tomto organizační článek Policie ČR vyrozumí příslušného probačního úředníka k vyvození důsledků.²⁵

4.4 Zákon č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích

U protiprávních jednání, kde nejsou naplněny znaky trestného činu, se zpravidla jedná o přestupek. S nežádoucím jednáním návštěvníků sportovního utkání jsou spojeny základní přestupky, které jsou uvedeny v ustanoveních jmenovaného zákona. Takřka na denním pořádku jsou tak četné přestupky proti veřejnému pořádku dle § 5, přestupky proti občanskému soužití dle § 7 a přestupky proti majetku dle § 8 uvedeného zákona. Odpovědnost za přestupek, druhy a zásady pro ukládání trestů a ochranných opatření, a postup před a při řízení o přestupku, upravuje Zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Před účinností těchto zákonů přestupková jednání i postupy v řízení upravoval Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, tak jak uvádí autorka COUFALOVÁ²⁶ ve své publikaci.

²⁵ COUFALOVÁ, B., PINKAVA, J., POCHYLÁ, V. *Trestněprávní odpovědnost ve sportu*. Praha: Leges, 2014, s. 125-128.

²⁶ COUFALOVÁ, B., PINKAVA, J., POCHYLÁ, V. *Trestněprávní odpovědnost ve sportu*. Praha: Leges, 2014, s. 121-122.

5 Spolupráce mezi Policií ČR a Fotbalovou asociací ČR

Z doposud zjištěných skutečností je patrné, že v posledních letech bylo učiněno několik zásadních kroků týkajících se bezpečnosti na stadionech. Ať již na poli bezpečnostní politiky, trestního práva či rozdělení odpovědnosti za bezpečnost mezi vícero subjektů. Zejména novela zákona o podpoře sportu, která určila jako subjekt odpovědný za bezpečnost na stadionu vlastníka, potažmo provozovatele, iniciovala příslušné orgány k řešení této problematiky. Bezpečnost na jednotlivých stadionech sice zajišťuje pořadatel konkrétního utkání, ale vzhledem k tomu, že pořadatelem např. nejvyšších dvou českých fotbalových soutěží je Ligová fotbalová asociace (dále jen LFA) a ostatních nižších soutěží a mezinárodních utkání Fotbalová asociace ČR (dále jen FAČR), jsou právě tyto organizace odpovědné za systémové kroky k zajištění bezpečnosti. Obě asociace tak odpovídají zejména za organizaci, řízení a zabezpečení svých soutěží.²⁷

K dosažení co největší bezpečnosti je však nutná účast bezpečnostních složek v čele s Policií ČR, a to formou spolupráce s vrcholnými fotbalovými orgány. Tak aby žádoucí spolupráce byla efektivní, došlo v posledních letech mezi těmito subjekty k uzavření několika dohod. Tou poslední a dosud platnou je Dohoda o spolupráci při zajišťování bezpečnosti a pořádku na fotbalových utkáních mezi Policií ČR, LFA a FAČR, která je účinná od 21. 3. 2017. Obdobné dohody byly uzavřeny již v roce 2013, 2009 a v roce 2005 formou organizačního ujednání.

Předmětem aktuální dohody je vymezení forem a zásad součinnosti a dále úprava spolupráce a výměny informací. Hlavními zásadami je vzájemná spolupráce všech stran dohody, s poskytnutím nezbytné pomoci v rámci zákonnosti a daných povinností a pravomocí. Dále musí být každým klubem první ligy zřízen bezpečnostní pracovník, který je prostředníkem a vždy členem štábu. Tomuto dále Policie ČR předává informace a požadavky k zajištění bezpečnosti. V případě zákroku složkami Policie ČR zorganizuje bezpečnostní pracovník činnost pořadatelské služby.²⁸

²⁷ SÁDOVSKÝ, S., *Právní aspekty násilí ve sportu*. Praha: Karolinum, 2010, str. 59-60.

²⁸ MINISTERSTVO VNITRA ČR. Dohoda o spolupráci při zajišťování bezpečnosti a pořádku na fotbalových utkáních. www.mvcr.cz [online]. Praha, 2017 [cit. 2018-01-31]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/soubor/dohoda-policie-facr-pdf.aspx>.

5.1 Činnosti LFA, FAČR a fotbalového klubu

V rámci bezpečnosti na fotbalových stadionech jsou LFA, jako pořadatel dvou nejvyšších fotbalových soutěží a fotbalové kluby podléhající této asociaci, povinni přijmout taková opatření, aby byla zajištěna bezpečnost osob a majetku a veřejný pořádek v průběhu utkání. FAČR je přímo odpovědná za bezpečnost na domácím utkání národního týmu a kluby na úrovni mezinárodní klubové soutěže. Dojde-li k závažnému porušení návštěvního řádu a zároveň dojde k závažnému ohrožení bezpečnosti osob a majetku a přes veškerá učiněná opatření je zřejmé, že k zajištění pořádku nebude dosaženo silami a prostředky pořadatelské služby, odpovědný zástupce klubu přeruší nebo ukončí utkání a neprodleně požádá Policii ČR o spolupráci.

Uzavřením dohody se obě fotbalové asociace zavazují, že prostřednictvím licenčních podmínek zajistí, aby jednotlivé fotbalové stadiony disponovaly řídicí místnostmi s výhledem na divácké sektory, možností monitorování a zajišťování záznamů z povinného kamerového systému a přístupem k rozhlasovému zařízení za účelem případného oslovení diváků. Dále je nutností upravit infrastrukturu stadionu tak, aby bylo možné oddělit fanoušky obou klubů na tribunách i u vstupů. Samozřejmostí je vybavit stadiony lékařskou stanicí první pomoci s dostatečným počtem personálu i vybavení. Povinností je opatření stadionů vnějším obvodovým plotem, zdí apod., tak aby bylo zabráněno nekontrolovanému vniknutí osob a vnášení předmětů a nebezpečných látek. Dále dostatečným počtem turniketů z důvodu plynulého vstupu diváků na stadion a odpovídajícím počtem únikových východů v případě evakuace osob ze stadionu. Tyto východy mohou zároveň sloužit i jako vstupy. Nezbytnou součástí každého stadionu je viditelné umístění návštěvního řádu. Pro bezproblémový pohyb osob na tribunách je povinností přehledné značení sektorů, řad i míst k sezení i přístupových cest k těmto místům.

Při utkáních mohou být uzavírána tzv. místní ujednání, např. mezi jednotlivým klubem a konkrétním krajským ředitelstvím policie. Když je konané utkání vyhodnoceno jako rizikové, je místní ujednání uzavíráno vždy a písemně, přičemž vyhodnocení se provádí ihned po ukončení bezpečnostního opatření. Stanovení zápasu jako rizikového učiní Policie ČR po dohodě s klubem. Pokud nedojde ke shodě, rizikovost utkání určí přímo Policie ČR.²⁹

²⁹ MINISTERSTVO VNITRA ČR. Dohoda o spolupráci při zajišťování bezpečnosti a pořádku na fotbalových utkáních. www.mvcr.cz [online]. Praha, 2017 [cit. 2018-01-31]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/soubor/dohoda-police-facr-pdf.aspx>.

5.2 Povinnosti pořadatele

K předcházení ohrožení bezpečnosti na fotbalových stadionech fotbalová asociace stanovuje povinnosti fotbalových klubů. Určení hlavního pořadatele a bezpečnostního pracovníka je nezbytné pro kontakt klubu s policií s vybavením potřebných pravomocí. Tito v případě rizikového zápasu před jeho konáním svolají koordinační jednání s Policií ČR za účelem předání poznatků, způsobu spolupráce a komunikace. Dále je povinností stanovit dostatečný počet pořadatelské služby dle kategorizace rizikovosti utkání, přičemž přítomnost pořadatelské služby je vyžadována od doby soustředování se diváků až do jejich odchodu mimo stadion. Pořadatelská služba musí činnost vykonávat v souladu s platnými předpisy fotbalové asociace a její členové musí být pravidelně každý rok proškoleni k rizikům výkonu. Při výkonu činnosti pořadatelské služby musejí být její členové transparentně označeni např. jednobarevnou vestou s příslušným identifikačním číslem.³⁰

5.3 Činnost pořadatelské služby

Výkon pořadatelské služby sice není nikde legislativně stanoven, ale takováto činnost vychází z výkonu funkce pořádání soukromé akce, kdy si pořadatel vymezí svá pravidla, pochopitelně v rámci jistých směrnic stanovených nadřízeným orgánem. U pořádání fotbalového utkání se vychází z pravidla tzv. pána domu, tedy na základě ustanovení uvedených v návštěvním řádu. Tento v podstatě ukládá pravidla chování a důsledky jejich porušení. Jak již bylo uvedeno, tímto musí disponovat každý stadion minimálně pro soutěže I. a II. ligy a musí být umístěn na viditelných místech tak, aby byl dostupný každému divákovi. Hlavním cílem činnosti však nejsou oprávnění k pomnutí problémového chování, ale naopak k jeho předejití.

Stěžejní činností pořadatelské služby je tak kontrola vstupu diváků na stadion. Efektivní je určitě dostatečné technické zabezpečení vstupu, čemuž mj. bude věnována následující kapitola. Aby bylo předcházeno narušování fotbalového utkání, je nutné kontroly vstupu provádět důkladně, pochopitelně s ohledem na rizikovost utkání a na základě předchozích zkušeností s fanoušky daného klubu. Z pravomoci pána domu tak pořadatel vyzve u vstupu diváka, aby mu předložil příruční zavazadlo k prohlídce. Dále u osoby provede prohlídku, jestli u sebe nemá nějaké nebezpečné věci jako zbraně a pyrotechniku. Pořadatel má však oprávnění nepustit diváka do prostor stadionu,

³⁰ MINISTERSTVO VNITRA ČR. Manuál pro fotbalové kluby. www.mvcr.cz [online]. Praha, 2015 [cit. 2018-01-31]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/soubor/brozura-manual-pro-fotbalove-kluby.aspx>.

pokud má při sobě věc, kterou může nebezpečí způsobit. Zejména vlajky na pevné tyči, deštníky, nádoby, tekutiny, skleněné výrobky nebo alkohol.³¹ Pokud je divák zjevně pod vlivem alkoholu, rovněž má pořadatel právo takovou osobu na stadion nepustit. Vzhledem k tomu, že klub pořádá svojí soukromou akci, může nepřizpůsobivému návštěvníkovi uložit zákaz vstupu na konkrétní stadion, o čemž je vedena databáze, pochopitelně v souladu se zákonem č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů. Když má pořadatel pochybnosti o porušení zákazu vstupu, je oprávněn diváka vyzvat k prokázání totožnosti. Toto oprávnění má i v případech, kdy se snaží do prostor stadionu tajně pronést předměty v rozporu s návštěvním řádem. Základní podmínkou u vstupu na stadion je, že se zde nesmí tvořit velké zástupy. Vstup fanoušků na stadion by tak měl být plynulý, aby vně stadionu před vstupem nedocházelo k napětí.³²

Proti fanouškům, kteří uvnitř stadionu po vpuštění páchají jednání mající znaky trestného činu, je člen pořadatelské služby oprávněn využít ustanovení § 76 odst. 2, trestního řádu, a osobu omezit na svobodě. Tato osoba poté musí být neprodleně předána Policii ČR. Dalšími instituty, které pořadatel může využít, je krajní nouze dle § 28 TZ a nutná obrana dle § 29 TZ.³³

5.4 Činnost Policie ČR

Veškerá činnost Policie ČR musí být prováděna v souladu s oprávněními policie, jejích útvarů nebo policistů podle zákona č. 273/2008 Sb., o Policii ČR a v souladu s dalšími právními předpisy upravujícími její činnost. Složky policie v této souvislosti konají na základě podnětu pořadatelské služby. Policie ČR při mezinárodních utkáních konaných na území ČR, utkáních I. a II. ligy a případně i při jiných např. regionálních rizikových utkáních fotbalové asociace, zajišťuje účast policisty pozorovatele, tzv. spottera. Klub MUSÍ pozorovateli umožnit přístup do řídicí místnosti a do všech veřejných prostor stadionu. Velitel opatření policie je po celou dobu v kontaktu s hlavním pořadatelem a delegátem fotbalové asociace, který dohlíží na průběh utkání z pohledu sportovního i bezpečnostního. Policie vně stadionů zajišťuje bezpečnost osob a majetku a dohled nad veřejným pořádkem, zejména při příchodu a odchodu diváků.³⁴

³¹ ZÁMEK, D., *Hromadné narušení veřejného pořádku z pohledu Policie ČR*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čermák, s.r.o., 2013, str. 93.

³² SÁDOVSKÝ, S., *Právní aspekty násilí ve sportu*. Praha: Karolinum, 2010, str. 89.

³³ MINISTERSTVO VNITRA ČR. *Manuál pro fotbalové kluby*. www.mvcr.cz [online]. Praha, 2015 [cit. 2018-01-31]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/soubor/brozura-manual-pro-fotbalove-kluby.aspx>.

³⁴ MINISTERSTVO VNITRA ČR. *Dohoda o spolupráci při zajišťování bezpečnosti a pořádku na fotbalových utkáních*. www.mvcr.cz [online]. Praha, 2017 [cit. 2018-01-31]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/soubor/dohoda-police-facr-pdf.aspx>.

6 Technické zabezpečení fotbalových stadionů

Pro spolehlivě fungující systém zajištění bezpečnosti na fotbalových stadionech je bezpochyby nesmírně žádoucí zodpovědná činnost pořadatelské služby a spolupráce s dalšími složkami v čele s Policií ČR. Mezi další složky patří zajisté městská (obecní) policie, zdravotnická služba a v neposlední řadě Hasičský záchranný sbor. Ani svědomitá činnost těchto zasahujících složek nemusí zcela dostačovat k zajištění pořádku a bezpečnosti. Nedílnou součástí takového systému je technické zabezpečení stadionů s odpovídající infrastrukturou.

Dle příčinných směrnic UEFA se stadiony rozdělují do celkem pěti kategorií. Každá kategorie má své minimální požadavky, a to nejen na úseku sportovním a infrastruktury, ale i bezpečnostním. Jednotlivé kategorie tak řeší, kolika musí být stadion opatřen vstupy a východy, jak musí být řešen sektor hostů, minimální počty pořadatelské služby, požadavky na kamerový systém apod. Kategorie jsou dle platné certifikace stadionů značeny 1 až 4 a ELITE, přičemž řazeny jsou vzestupně, tudíž kategorie 1 je nejnižší. Co do minimálního počtu členů pořadatelské služby je třeba uvést, že toto je podmíněno i rizikovostí daného utkání (A, B, C). V českém fotbalovém prostředí se nacházejí stadiony kategorií 1 až 4. Ta nejpřísnější měřítko nese stadion typu ELITE, který se však v ČR nenachází žádný. Pro příklad, minimální počet míst k sezení na takovém stadionu je 30 000, přičemž v České republice má nejvyšší kapacitu míst k sezení pražský Eden, kde hraje svá utkání SK Slavia Praha, s maximální kapacitou 21 000 míst.³⁵

Protože se nároky na bezpečnost, infrastrukturu a nakonec i komfort neustále zvyšují, FAČR na těchto požadavcích v posledních letech intenzivně pracuje. Snahou je, aby stadiony odpovídaly měřítkům evropského formátu a byly víceméně připraveny pořádat mezinárodní zápas alespoň na klubové úrovni. Asociace tak neustále pro kluby zpřisňuje licenční podmínky pro pořádání utkání ve svých soutěžích. Pro splnění takových podmínek asociace požadavky zadává s dostatečným předstihem formou projektů. Prvním byl Projekt ligové stadiony 2003, dalším Projekt ligové stadiony 2012 a nyní je realizován Projekt ligové stadiony 2020. Žádoucí požadavky jsou následně vneseny do klubového licenčního řádu. Zatím posledním povinným kritériem z hlediska bezpečnosti je způsob řešení sektoru pro vlajkonoše (fanoušky) hostů. Zde je požadavek na přesné a bezpečné vymezení takového prostoru na tribuně, opatřeny dostatečně

³⁵ FOTBALOVÁ ASOCIACE ČR. Certifikace stadionů. www.kshp.cz [online]. Praha, 2015 [cit. 2018-01-31]. Dostupné z: http://www.kshp.cz/index.php?id=stadiony_certifikace.

pevným oploceným. Do takto odděleného sektoru musí být i samostatný vstup již od samého vnějšího oplocení, doplněný turniketem. Sektor dále musí disponovat dostatečným východem, samostatným WC pro muže i ženy, stánkem na občerstvení a pokladnou. Kapacita míst k sezení v sektoru pro hosty musí činit min. 5 % celkové kapacity stadionu, což je důležité pro předpokládání počtu fanoušků hostujícího týmu a učinění adekvátního bezpečnostního opatření.³⁶

Jak již bylo popsáno, v ČR se nacházejí stadiony kategorie 1 až 4, přičemž v nejvyšší české soutěži se utkání pořádají na stadionech 3. a 4. kategorie, v ojedinělém případě 2. kategorie, a to na základě licenčních podmínek udělené výjimce. Čím vyšší soutěž, tím větší návštěva diváků a tak i větší bezpečnostní nároky. Podrobněji tak budou rozebrány stadiony 3. a 4. kategorie.

6.1 Stadion 3. kategorie

V I. lize se jedná o nejčastější typ stadionu s minimální kapacitou 4500 míst k sezení, přičemž kapacita sektoru hostů musí být minimálně 5 % z celkové kapacity. Musí zde být minimálně 10 vstupů i s turnikety a přístupovými retardéry, což jsou zábrany či hrazení pro selektování lidí. Stejný počet platí i pro východy. Stadion musí disponovat jednou místností sloužící jako ošetřovna a při utkání alespoň jedním sanitním vozem. Stadion musí být chráněn proti vnášení nebezpečných předmětů obvodovým oplocením, stěnami apod. Hlediště musí být monitorováno minimálně čtyřmi barevnými kamerami, přičemž jedna kamera se soustřeďuje na sektor vlajkonošů domácích a jedna na sektor pro hosty. Okolí stadionu musí být monitorováno alespoň dvěma kamerami. Celý kamerový systém musí být soustředěn do řídicí místnosti, která je opatřena alespoň dvěma monitory a záznamovým zařízením.

Kategoriemi jsou dána i kritéria pro počty pořadatelské služby. Toto se odvíjí od rizikovosti daného utkání. Rozlišují se typy rizikového utkání A, B a C. Právě typ C je nejvíce rizikový a obnáší tak ta nejpřísnější bezpečnostní opatření. U typu A a B je požadováno nejméně 28 členů pořadatelské služby. Dále v každém sektoru musí být minimálně 4 pořadatelé. V sektoru vlajkonošů domácích fanoušků a hostujících bude vždy alespoň 8 členů. V případě rizikového utkání typu C bude v každém sektoru přinejmenším 5 členů a v sektorech vlajkonošů obou táborů nejméně 12 pořadatelů.³⁷

³⁶ FOTBALOVÁ ASOCIACE ČR. Projekt ligové stadiony 2012. www.kshp.cz [online]. Praha, 2007 [cit. 2018-01-31]. Dostupné z: http://www.kshp.cz/download/projekt_2012.pdf.

³⁷ FOTBALOVÁ ASOCIACE ČR. Certifikace stadionů. www.kshp.cz [online]. Praha, 2015 [cit. 2018-01-31]. Dostupné z: http://www.kshp.cz/index.php?id=stadiony_certifikace.

6.2 Stadion 4. kategorie

Na stadionech této kategorie hrají spíše přední české kluby jako SK Slavia Praha, AC Sparta Praha, FC Slovan Liberec, FK Teplice a SK Sigma Olomouc (nyní II. liga). Dokončením rekonstrukce se o tento statut uchází i Doosan aréna, kde svá domácí utkání hraje FC Viktoria Plzeň.

Oproti kategorii 3 jsou zde odlišnosti spíše v infrastruktuře a počtu pořadatelů. Vstupů a východů zde musí být celkem alespoň 15. Hlediště musí být monitorováno nejméně šesti kamerami, přičemž sektor vlajkonošů domácích musí být sledován minimálně dvěma kamerami a sektor vlajkonošů hostů taktéž.

I v tomto případě je definován počet pořadatelské služby. U rizikového zápasu typu A a B je počet nejméně 36 členů. V každém diváckém sektoru alespoň šest členů a v obou sektorech vlajkonošů deset. Rizikový zápas typu C musí zajišťovat minimálně 70 pořadatelů. V každém diváckém sektoru přinejmenším osm členů a v sektorech vlajkonošů obou táborů vždy minimálně 15 členů pořadatelské služby.³⁸

³⁸ FOTBALOVÁ ASOCIACE ČR. Certifikace stadionů. www.kshp.cz [online]. Praha, 2015 [cit. 2018-01-31]. Dostupné z: http://www.kshp.cz/index.php?id=stadiony_certifikace.

7 Riziková utkání

Kategorizace stadionů je dozajisté nedílnou součástí systému zajištění bezpečnosti. Dalším zásadním faktorem je však posouzení rizikovosti utkání. Takový to zápas je vyhodnocen jako rizikový na základě tzv. místního ujednání, tedy získaných poznatků a zkušeností ve spolupráci Policie ČR s FAČR, městem kde se konkrétní klání koná a s oběma zainteresovanými kluby, zejména pořádající. Kromě stadionu, na kterém se dané utkání má hrát, rizikovost ovlivňují další faktory, a to zejména z pohledu samotných diváků.

Zpravidla se jedná o zápasy klubů s velkou fanouškovskou základnou, jehož příznivci v hojném počtu navštěvují zápasy svého klubu i na stadionech svých soupeřů. V českých podmínkách se tak jedná hlavně o fanoušky klubů AC Sparta Praha, SK Slavia Praha a FC Baník Ostrava. Při venkovních utkáních těchto klubů jsou prováděna bezpečnostní opatření téměř v každém případě. Rizikovost ještě umocňují určité vazby jednotlivých klubů, jako vzájemná utkání městských, popř. regionálních rivalů,

tzv. derby, určitá historická rivalita nebo rivalita současná, kdy se např. utkají kluby, které jsou nyní nejúspěšnější a bojují o prvenství. Utkání jako rizikové může být vyhodnoceno též i na základě operativních informací, kdy se např. očekává nějaká odvěta za rvačku v souvislosti s předešlým vzájemným utkáním, napadení či usmrcení fanouška apod. Důležitým článkem prevence je tak právě operativní činnost mezi fanoušky ze strany Policie ČR a komunikace klubu s těmito skupinami.³⁹

Aby však mohla být bezpečnost spolehlivě zajištěna, je nutné odpovídající technické zabezpečení a uzpůsobení stadionu. Pokud se tak rizikové utkání hraje na neutrálním stadionu, je podstatné takový vybrat dle odpovídající závažnosti. Příkladem za všechny je finále poháru FAČR z 25. 5. 2011 mezi FK Mladá Boleslav a SK Sigma Olomouc. Finálové utkání bylo delegováno na stadion v Jihlavě, který znatelně nesplňoval potřebná bezpečnostní kritéria. Zejména zde nebyly dostatečně odděleny sektory táborů fanoušků obou klubů, čímž docházelo k lokálním rvačkám na tribunách a ihned po konci utkání diváci vtrhli na hrací plochu, kde se strhla hromadná rvačka.

Obdobná i nebezpečnější riziková utkání se zákonitě konají i mimo české území, a to zejména v zemích, kde je fotbal velice populární. Zde je riziko umocněno hlavně tím, že v mnoha zemích fotbalová utkání navštěvuje více jak padesát tisíc diváků.

³⁹ NIKL, J., VOLEVECKÝ, P. *Divácké násilí*. Praha: Vydavatelství PA ČR, 2007, s. 51-53.

V těchto případech je rivalita často násobena i národnostními, politickými či náboženskými odlišnostmi. Pro představu jsou níže uvedena některá podstatná riziková utkání v České republice i v zahraničí.

AC Sparta Praha – SK Slavia Praha, vůbec nejrizikovější zápas v ČR. Tato klání mají historickou tradici a jedná se o přední pražské kluby s velkým množstvím fanoušků.

AC Sparta Praha – FC Baník Ostrava, další velká rivalita, která má spíše historický charakter. V současné době hraje ostravský klub druhou nejvyšší soutěž.

AC Sparta Praha – FC Viktoria Plzeň, značná rivalita zejména v posledních 6 letech, když se právě v tomto období jedná o dva nejúspěšnější kluby v ČR.

SK Slavia Praha – FC Viktoria Plzeň, až nevráživost by se dalo říci. Tento stav vyvolal incident z 1. 10. 2010, když jeden s fanoušků pražského klubu trefil plzeňského diváka dlažební kostkou do hlavy a prorazil mu lebku.

FC Zbrojovka Brno – AC Sparta Praha, dlouhodobá rivalita, riziková jsou utkání hraná především v Brně, kam dochází na tento duel mnoho domácích i pražských diváků, přičemž právě tento pražský klub je v Brně velmi neoblíben.

FC Baník Ostrava – SK Sigma Olomouc, kluby nyní hrají druhou ligu a aspirují na postup. Považují se však za regionální rivaly, a tak každé vzájemné utkání je početně navštěvováno fanoušky obou klubů.

Chelsea FC – West Ham United FC, odvěcí londýnští rivalové již od prvopočátků fotbalu v Anglii.

Celtic FC – Rangers FC, aneb souboj irských katolických přistěhovalců proti protestantům, souboj o Glasgow.

AS Řím – SS Lazio Řím, toto nevraživé derby má již bohatou historii. Násilnosti jsou zejména vně stadionu.

Galatasaray SK – Fenerbahce SK, jedno z nejrizikovějších utkání vůbec. Istanbulské derby si již vyžádalo několik životů. Výjimkou nejsou střety v ulicích a restauracích za použití nožů a dalších zbraní, zapálení autobusu protivníků apod. Třetím do party v Istanbulu je místní Besiktas JK.

FK Crvena zvezda Bělehrad – FK Partizan Bělehrad, historicky úspěšné srbské kluby s velkým množstvím fanoušků. K násilnostem přispívá balkánská horkokrevnost a rozhodně nedostatečné technické zabezpečení stadionů, což umožňuje násilí i přímo na stadionech.

Al-Ahly SC – Zamalek SC, souboj dvou největších egyptských klubů. Rivalita je dána. Al-Ahly se hlásí k arabskému světu, oproti Zamalku, který uznává kulturu africkou.

CA River Plate – CA Boca Juniors, tomuto klání se neřekne jinak, než argentinské Superclásico, neboli souboj bohatých proti chudým.⁴⁰

⁴⁰ *Supporters.cz* [online]. 2012 [cit. 2018-02-05]. Dostupné z: <http://www.supporters.cz/clanek/britska-nemoc-dil-prvni-nglie/clanek/article/3799.html>.

8 Největší tragédie na fotbalových stadionech

Veškeré bezpečnostní prvky na stadionech, ať už zajištění bezpečnosti pořadatelskou službou nebo odpovídajícím technickým zabezpečením, mají jeden hlavní účel. Tím je bezesporu ochrana diváků a dalších aktérů takových utkání. Za předpokladu, že tato kritéria nejsou na požadované úrovni a zápas splňuje kritéria rizikového utkání co do rivality obou soupeřů nebo velkým počtem přítomných diváků, je zde dáno velké nebezpečí možné tragické události, kterých se v historii i nedávne událo několik. Příčinou byla zpravidla z různých důvodů vyvolaná panika diváků a nedostatečné únikové východy. Právě tyto negativní události vždy iniciují odpovědné orgány ke zvyšování bezpečnostních prvků v souvislosti s konáním fotbalových zápasů. Následně jsou uvedeny ty největší tragédie na fotbalových utkáních.⁴¹

Lima, 1964, Estadio Nacional, v závěru mezinárodního utkání Peru-Argentina vtrhl na hrací plochu jeden z fanoušků domácích. Policie tohoto nepřiměřeně zpacifikovala, což vedlo k nepokojům na tribunách. Policie následně použila slzný plyn, což vedlo k masovému úprku diváků, čímž došlo k ušlapání více jak 300 osob. Jedná se o nejtragičtější událost na fotbale.

Glasgow, 1971, Ibrox Stadium, v závěru utkání domácích Rangers FC s Celtikem FC došlo na přístupovém schodišti k ušlapání 66 osob a přes 200 jich bylo zraněno, když jeden z diváků upadl a spustil tak řetězovou reakci. Stadion nebyl technicky způsobilý, neboť se jednalo o jediný přístup ke stadionu. Na tomto stadionu došlo již k tragédii v roce 1902, když se pod diváky prolomila tehdejší dřevěná tribuna.

Bradford, 1985, Valley Parade, při třetiligovém utkání domácího týmu jeden z diváků odhodil nedopalek cigarety, čímž došlo k vzplanutí dřevěné tribuny a odpadků odhozených pod tribunou. Vlivem požáru i tlačence u východu došlo k úmrtí 56 a zranění 256 osob.

Brusel, 1985, Hesley Stadium, před úvodním výkopem utkání finále PMEZ (nyní Ligy mistrů) mezi Liverpoolem a Juventusem Turín ozbrojení liverpoolští fanoušci napadli diváky z Turína. Italští fanoušci se dali na útěk, čímž se pod nimi prolomila zeď pod jednou z tribun. Došlo k usmrcení 39 osob a více jak 400 jich bylo zraněno. K tragédii došlo vlivem špatné pořadatelské služby, poněvadž angličtí fanoušci pronesli na stadion zbraně a dále se dostali do kontaktu s fanoušky soupeře. Příčinou byl

⁴¹ KUPER, S., *Fotbal proti nepříteli*. Praha: Přeložil nakladatelství BB/art s.r.o., 2005, str. 15.

i již zchátralý stadion v Bruselu, který byl na finálový zápas chybně určen pořádající organizací UEFA.

Sheffield, 1989, Hillsborough, před utkáním semifinále anglického FA Cupu mezi Liverpoolem a Nottinghamem Forrest, byly u vstupu přísné bezpečnostní prohlídky. Špatným řízením davu a zdoluhavými policejními kontrolami, k čemuž bylo užito pouze jednoho z tunelů ze čtyř možných, docházelo ke značným tlačenicím. Tím, že se lidé neustále kupili, byli diváci ve spodní části tribuny tlačeni na oplocení a bariéry. Tímto nesprávným opatřením došlo k ušlapání nebo udušení celkem 96 fanoušků Liverpoolu, což odstartovalo velkou bezpečnostní revoluci na anglických stadionech.

Port Said, 2012, Port Said Stadium, byť za příznivého stavu v rámci utkání egyptské ligy, domácí fanoušci vtrhli na hrací plochu a poté napadli diváky soupeře z Al-Ahly. Vlivem nepokojů i ušlapání při útěku diváků ze stadionu, došlo k usmrcení 74 a ke zranění několika stovek osob.⁴²

⁴² *Fotbalové Stadiony.cz* [online]. 2015 [cit. 2018-02-12]. Dostupné z: <http://www.fotbalovestadiony.cz/tragedie-na-stadionech-1-dil>.

9 Bezpečnost ve sportovních halách

Fotbal není jediným sportem, kde je podstatná bezpečnost. Druhým nejpobulárnějším kolektivním sportem ve světě je ragby. I zde je nutné dohlížet nad bezpečností, stejně jako u dalších sportů, jako jsou různé motosporty, dostihy, tenis apod. U těchto sportů se však příliš nevyskytují různé rizikové skupiny fanoušků a ani rivalita soupeřů zde není taková. Největší bezpečnostní rizika jsou pochopitelně při pořádání velkých nadnárodních sportovních akcí, jako olympijské hry či různá mistrovství světa.⁴³

Určitá specifika však nabízí konání sportovních akcí ve sportovních uzavřených halách. Trendem dnešní doby jsou s kapacitou kolem dvaceti tisíc diváků multifunkční haly, které jsou uzavřeny zcela, tedy např. i bez oken. Pobulárními jsou dozajisté sporty jako házená či volejbal. Co do návštěvnosti i popularity však jednoznačně drží primát kolektivní sport basketbal, který je pobulárním napříč celou planetou. V Evropě jsou typickou basketbalovou baštou země jako Španělsko, Turecko, Srbsko a Řecko. Ve Španělsku nejsou jednotlivá utkání provázena nepokoji oproti ostatním jmenovaným státům. Jedná se vždy o fanoušky největších a nejtradičnějších sportovních asociací s obrovskou fanouškovskou základnou. Tyto se v podstatě shodují s kluby fotbalovými. V Srbsku se tak jedná o Crvena zvezda Bělehrad a Partizan Bělehrad, v Řecku Panathinaikos Atény a Olympiakos Pireus a v Turecku Galatasaray Istanbul a Fenerbahce Istanbul. K těmto by se mohl přidat ještě další rival, a to Efes Pilsen Istanbul.⁴⁴

I v České republice jsou pobulárními sporty basketbal, házená, volejbal nebo mladý sport florbal. Jednoznačně českým nejpobulárnějším halovým sportem je lední hokej, který má velkou tradici. V nejvyšší české soutěži hraje několik klubů s problémovými fanoušky. Mezi vyhlášené výtržníky jistě patří skalní fanoušci HC Sparta Praha, HC Kometa Brno a HC Škoda Plzeň. Tito se vyznačují svým chováním zejména v průběhu utkání přímo na zimních stadionech různými nepokoji, jako je vyvolávání konfliktů nebo používání pyrotechniky. Riziková tak bývají zejména utkání, kdy jmenované kluby hrají na ledu soupeře. Problémová bývají i utkání rivalských klubů. Jmenovat by se dala Plzeň s Karlovými Vary, Sparta Praha se Slavií Praha (nyní druhá liga), Zlín s Brnem nebo ostravské Vítkovice s Třincem.

⁴³ COUFALOVÁ, B., PINKAVA, J., POCHYLÁ, V. *Trestněprávní odpovědnost ve sportu*. Praha: Leges, 2014, s. 54.

⁴⁴ COUFALOVÁ, B., PINKAVA, J., POCHYLÁ, V. *Trestněprávní odpovědnost ve sportu*. Praha: Leges, 2014, s. 62.

K zajištění bezpečnosti diváků ve sportovních halách se v podstatě vztahují stejné zákonitosti. Zdánlivou výhodou může být fakt, že tato utkání nejsou tolik navštěvována z důvodu ne až tak velké popularity nebo omezené kapacity jednotlivých hal, oproti sportům jako je fotbal nebo ragby. Značnou nevýhodou je však uzavřený prostor. Zcela zásadní může být tento fakt např. při použití pyrotechniky. Je tak nutno bezpodmínečně dodržovat zásady požární ochrany a mj. i k tomuto riziku tak musí zodpovědně přistupovat pořadatelská služba. Rovněž každá sportovní hala musí disponovat platným návštěvním řádem, neboť i na tyto sportovní akce se mj. vztahuje zákon č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu, ve znění pozdějších předpisů.⁴⁵

V dnešní době mají sportovní haly požadované bezpečnostní prvky se zaměřením na dostatečné únikové východy nebo omezené kapacity. V nedávné době však tomuto tak zcela nebylo. Zimní stadiony bývaly přeplněny, což vyústilo v několik tragických nebo značně nebezpečných událostí. Pro příklad jsou uvedeny dvě nejznámější z hokejového prostředí.

Jihlava, 1965, Horácký zimní stadion, o prestižní hokejové utkání mezi domácí Duklou Jihlava a Slovanem Bratislava byl obrovský zájem. Již hodinu před utkáním bylo vyprodáno, přičemž před branami stadionu se tísnilo ještě dalších 2000 diváků. Ačkoli byl zimní stadion již zcela zaplněn a diváci uvnitř stadionu na tuto skutečnost upozorňovali pořadatele i tehdejší příslušníky veřejné bezpečnosti, lístky byly prodávány i nadále. Výsledkem tohoto pochybení bylo usmrcení dvou osob ušlapáním a několik dalších vážných zranění. Jako viník byl označen jeden z pořadatelů.⁴⁶

Plzeň, 1992, Zimní stadion, dne 31. 3. 1992 plzeňská Škodovka před návštěvou 11 259 diváků porazila Vítkovice, postoupila do finále, čímž sehrála svůj dosavadní nejslavnější zápas. Plzeňský stadion byl tehdy opatřen látkovými plátny zavěšenými přímo pod stropem z důvodu zamezení dopadu nečistot ze stropu na ledovou plochu a diváky. Během oslav z postupu do finále však jeden z neukázněných diváků v euforii odpálil směrem ke stropu světlici, čímž došlo ke vzplanutí pláten a následně dalšího zařízení stadionu. Jen zázrakem při panickém úniku diváků nedošlo k závažným zraněním nebo usmrcení osob. Pachatel byl v dohledné době dopaden.⁴⁷

⁴⁵ COUFALOVÁ, B., PINKAVA, J., POCHYLÁ, V. *Trestněprávní odpovědnost ve sportu*. Praha: Leges, 2014, s. 123.

⁴⁶ *Jihlavské listy.cz* [online]. 2015 [cit. 2018-01-10]. Dostupné z: <http://www.jihlavskelisty.cz/clanek18946-v-utery-uplyne-presne-50-let-tragedie-na-horackem-zimnim-stadionu-v-jihlave.html>.

⁴⁷ HC ŠKODA PLZEŇ. Vzpomínka na nádhernou sezónu. *www.hcskoda.cz* [online]. 2002 [cit. 2018-01-10]. Dostupné z: <http://www.hcskoda.cz/clanek.asp?id=Vzpominka-na-nadhernou-sezonu-1991-92-697>.

10 Zajištění bezpečnosti v souvislosti s fotbalovým utkáním

V další části práce bude vypracována příprava a plán provedení bezpečnostního opatření v souvislosti s konáním fotbalového utkání, za účelem získání představy, jaké kroky je nutno učinit pro dosažení relativní bezpečnosti ze strany zodpovědných subjektů, konkrétně zúčastněných klubů, vč. pořadatelské služby, LFA, městské policie a Policie ČR. Podrobně budou popsána zejména opatření provedená Policií ČR, zaměřená na bezpečnost v souvislosti s výjezdem fanoušků na utkání hrané na stadionu soupeře. Stěžejní je nasazení dostatečného počtu sil a prostředků Policie ČR. Podstatné je efektivně koordinovat tyto jednotky.

10.1 Příprava na bezpečnostní opatření

V tomto sledovaném případě bylo vybráno simulované utkání 25. kola HET ligy mezi mužstvy FC Viktoria Plzeň a FC Baník Ostrava. Na základě předešlých zkušeností a vzhledem k tomu, že ostravští fanoušci svá venkovní utkání navštěvují v hojném počtu, je již s velkým předstihem utkání vyhlášeno jako vysoce rizikové. Takto zápas vyhodnotilo Krajské ředitelství policie Plzeňského kraje po dohodě s pořadajícím klubem FC Viktoria Plzeň, delegátem LFA a zástupcem města Plzně či městské policie na základě tzv. místního ujednání. Očekáván je velký zájem o utkání ze strany fanoušků i médií. Situace byla taková, že úřední termín utkání byl dne 23. 4. 2016 v 17:00 hod. Viktoria byla na prvním místě tabulky a ostravský Baník na místě čtvrtém. Utkání tak bylo s blížícím se závěrem ligy nesmírně důležité. Pokud není termín utkání ovlivňován zápasy v evropských pohárech v daném nebo případně v následujícím týdnu, což také v tomto případě nebylo, určují termín televizní společnosti, které mají na distribuci i vysílání autorská práva. V rámci své první volby si Česká televize vybrala zápas právě mezi Plzní a Ostravou. Utkání bude vysíláno na televizním programu ČT sport v neděli dne 24. 4. 2016 od 18:30 hod., přičemž samotný přenos začne o 30 minut dříve. Takto televizní společnosti oznamují oficiální termín utkání s předstihem dvou až tří týdnů.

Toto upřesnění je velice důležité zejména pro pořadající klub a pro Policii ČR, která na utkání připravuje bezpečnostní opatření. V tomto období již přední fanoušky obou fanouškovských táborů kontaktují policisté Služby kriminální policie a vyšetřování, konkrétně zejména policisté z pracovní skupiny EXTREM, do jejichž kompetence práce s problémovými fanoušky spadá, vč. problematiky diváckého násilí. Získané poznatky si obě krajská ředitelství vzájemně vyměňují. Cílem této operativní činnosti je získat poznatky o domluvení případných rvaček či chystaných násilných

akcích, jako např. nějaká odplata apod. Již v minulosti došlo k několika střetům ostravských fanoušků s pražskými během cesty do Plzně.

V následné fázi se kromě složek policíi kontaktuje Policie ČR i s pořadatelem utkání. V tomto případě se jedná o FC Viktoria Plzeň a jí najatou bezpečnostní agenturu. Nedílnou součástí chystaného opatření je i žádoucí spolupráce s Městskou policií Plzeň, neboť se na území Plzně utkání odehraje. V rámci komunikace se vyčlení složky s předpokládanými počty sil a prostředků. Odhaduje se, že kapacita míst na stadionu vyčleněných pro domácí fanoušky bude zcela vyprodána. Počty fanoušků z Ostravy odhadne hostující klub.

Pro zainteresované orgány je známo, že utkání se odehraje v Doosan Aréně (Stadion města Plzně), sídlící na adrese Štruncovy sady 3, Plzeň. Celková kapacita činí 11 692 míst k sezení. Sektor pro fanoušky hostů má kapacitu 625 míst k sezení. Tento sektor je oddělen od ostatních oplocením z průhledného plexiskla. Nad tímto jsou až ke střeše tribuny zavěšeny sítě. Tyto oddělují sektor od okolních sektorů a jsou umístěny i směrem k hrací ploše za účelem znemožnění vniknutí a vhadzování předmětů na hrací plochu.

Asi dva týdny před utkáním bude pořadajícím klubem spuštěn předprodej vstupenek na pokladnách stadionu. Vzhledem k tomu, že utkání bylo vyhlášeno jako rizikové, nebude spuštěn předprodej prostřednictvím internetového on-line systému. Přibližně 10 dní před utkáním bude spuštěn předprodej vstupenek do sektoru hostů. Tento je realizován na pokladnách stadionu FC Baník Ostrava. Opět z důvodu rizikovosti utkání lze každé osobě prodat pouze jednu vstupenku, a to na jméno po předložení platného občanského průkazu. Toto je důležité v případě násilností na stadionu pro snadnější identifikaci konkrétního diváka.

Kapacita 625 míst sektoru hostů byla vyprodána za necelé dva dny, o čemž distribuující klub ihned vyrozuměl Policii ČR. Informace o počtu fanoušků hostujícího týmu a u rizikového utkání obzvláště, je nesmírně důležitá pro provedení samotného bezpečnostního opatření. Mezi tím byl Baníkem Ostrava řešen organizovaný výjezd fanoušků do Plzně, na čemž se podíleli i samotní fanoušci. Přibližně jeden týden před utkáním FC Viktoria Plzeň informuje fanoušky Baníku Ostrava o bezpečnostních pokynech, kterými jsou povinni se řídit v souladu s návštěvním řádem umístěným v prostorách stadionu Doosan Aréna.

Jedná se zejména o následující body:

- ✓ k sektoru pro hostující fanoušky označeného písmenem U je možný samostatný přístup z Tyršovy ulice podél řeky Radbuzy. Do sektoru je jeden vstup se čtyřmi turnikety,
- ✓ sektor bude zajištěn pořadatelskou a bezpečnostní službou. Před vstupem na stadion je kladen důraz na bezpečnostní prohlídku každého návštěvníka. Rovněž bude prováděna namátková dechová zkouška na alkohol. Návštěvníci, kteří jakýmkoliv způsobem poruší některé ustanovení návštěvního řádu, který je publikován na stránkách www.fcviktoria.cz a je rovněž umístěn u každého vstupu na stadion, nebudou na stadion vpuštěni, případně budou ze stadionu vyvedeni bez nároku na vrácení vstupného,
- ✓ fanouškům bude umožněno použití chorea, které nesmí obsahovat rasistický, politický nebo vulgární text, a před vpuštěním na stadion bude prohlédnuto pořadatelskou službou.
- ✓ v pokladně bude připravena úschovna pro zakázané předměty,
- ✓ stadion bude otevřen pro všechny návštěvníky 1,5 hodiny před začátkem utkání,
- ✓ na stadion nebudou vpuštěny osoby, které by chtěly vnést předměty uvedené v návštěvním řádu, zejména pyrotechnické prostředky, tyče pro vlajky a transparenty delší jak 1 m a v jiném provedení než v měkkém plastu. Samotné vlajky a transparenty bez tyčí budou před případným vnesením podrobeny kontrole, kterou provede pořadatelská služba. Rovněž je zakázáno vlajky a transparenty věšet na dělicí průhledné stěny a ochrannou síť.

Výjezd fanoušků Baníku Ostrava bude organizován tak, že bude vypravena vlaková souprava společnosti České dráhy, a.s., čítající kapacitu 500 míst k sezení. Právě prvních 500 fanoušků, kteří si zakoupili vstupenku, obdrželo voucher na dopravu vlakem. U ostatních fanoušků je předpoklad vlastní dopravy. Odjezd vlakové soupravy je stanoven v den utkání z ostravského hlavního vlakového nádraží v 11:15 hod. Příjezd do Prahy na hlavní nádraží je předpokládán v 14:00 hod. Zde bude přibližně hodinová přestávka a následně bude souprava pokračovat do Plzně s předpokládaným příjezdem v 16:20 hod. O průjezdu a zastávce v Praze je vyrozuměna i pražská policie z důvodu učinění vlastního opatření. Zajištění bezpečnosti bude připravováno i policií v Ostravě, a to v době odjezdu i následného příjezdu zpět do města. Předpokládaný odjezd vlakové soupravy z Plzně je stanoven na 22:00 hod. a příjezd do Ostravy přibližně v 2:45 hod.

Operativní činností se podařilo zjistit poznatek, že z fanoušků Baníku Ostrava, kteří si zakoupili vstupenku, je jich přibližně 150 radikálních. Dalším šetřením bylo zjištěno, že na utkání se chystá přibližně 30 radikálních fanoušků spřáteleného polského fotbalového klubu GKS Katowice, který se nachází přibližně 100 km od Ostravy. Nebylo však zjištěno, jestli by těmto někdo z řad ostravských fanoušků vstupenku poskytl nebo by byli jen součástí výjezdu do Plzně. Nebyl ani upřesněn způsob dopravy těchto fanoušků.

10.2 Provedení bezpečnostního opatření

Za těchto okolností již byly získány potřebné informace k provedení bezpečnostního opatření, zejména ke stanovení a koordinaci potřebných sil a prostředků ze strany bezpečnostních složek. Ředitelem Krajského ředitelství policie Plzeňského kraje byl vydán rozkaz k provedení bezpečnostního opatření v souvislosti s konáním fotbalového utkání mezi mužstvy FC Viktoria Plzeň a FC Baník Ostrava.

10.2.1 Stanovení sil a prostředků

Vydaným rozkazem k provedení opatření byl předně zřízen štáb, který po celou dobu opatření zaštiťuje a koordinuje veškeré síly a prostředky. V tomto případě byl štáb složen z vedoucích funkcionářů součástí policie, které se na opatření podílejí:

- 1) Velitel: náměstek ředitele krajského ředitelství pro službu kriminální policie a vyšetřování.
- 2) Zástupce velitele: ředitel Městského ředitelství policie Plzeň.
- 3) Členové štábu: zástupce vedoucího odboru služby pořádkové policie krajského ředitelství,
 - vedoucí územního odboru služby kriminální policie a vyšetřování Plzeň-město,
 - vrchní komisař odboru služby dopravní policie krajského ředitelství,
 - vrchní komisař odboru cizinecké policie krajského ředitelství,
 - vrchní komisař územního odboru vnější služby Plzeň-město,
 - policista oddělení krizového řízení kanceláře ředitele krajského ředitelství,
 - policista odboru vnitřní kontroly krajského ředitelství,
 - policistka oddělení tisku a prevence kanceláře ředitele krajského ředitelství,
 - policista integrovaného operačního střediska operačního odboru krajského ředitelství k obsluze a monitoringu systému pro operační řízení,
 - občanský zaměstnanec odboru informačních a komunikačních technologií.

Následně jsou v rámci rozkazu vyčleněny síly a prostředky pro samotné fyzické provedení bezpečnostního opatření přímo v ulicích Plzně. Tyto jsou tvořeny složkami:

- 1) pořádková jednotka krajského ředitelství
 - velitel pořádkové jednotky krajského ředitelství,
 - zástupce velitele pořádkové jednotky krajského ředitelství,
 - 8 policistů instruktorů školního policejního střediska krajského ředitelství se služebním vozidlem,
 - 80 policistů s místem služebního působiště na území územního odboru vnější služby Plzeň-město s 10 služebními vozidly VW Transporter,
 - 8 policistů s místem služebního působiště na území územního odboru Domažlice se služebním vozidlem VW Transporter,
 - 8 policistů s místem služebního působiště na území územního odboru Klatovy se služebním vozidlem VW Transporter,

- 16 policistů s místem služebního působiště na území územního odboru Plzeň-venkov se služebními vozidly VW Transporter,
 - 8 policistů s místem služebního působiště na území územního odboru Rokycany se služebním vozidlem VW Transporter,
 - 8 policistů s místem služebního působiště na území územního odboru Tachov se služebním vozidlem VW Transporter,
 - 6 policistů pohotovostního a eskortního oddělení krajského ředitelství se služebním vozidlem VW Transporter,
 - řidič s velitelsko štábním mobilním pracovištěm,
 - mobilní monitorovací centrum s posádkou 2 policistů.
- 2) 8 policistů antikonfliktního týmu krajského ředitelství.
- 3) 12 policistů zásahové jednotky krajského ředitelství s balistickou ochranou, služebním vozidlem VW Transporter, kolovým obrněným vozidlem BRD a vodním stříkačem Tatra 815 CAS.
- 4) 6 policistů oddělení služební kynologie odboru služby pořádkové jednotky krajského ředitelství se služebními psy a služebními vozidly, z toho jeden policista se služebním psem specialistou na vyhledávání nástražných výbušných systémů.
- 5) 2 policisté odboru obecné kriminality krajského ředitelství se zaměřením na činnost na úseku diváckého násilí.
- 6) policisté z územního odboru městského ředitelství
- 10 policistů služby pořádkové policie,
 - 12 policistů služby dopravní policie se služebními vozidly,
 - 6 policistů služby kriminální policie a vyšetřování se služebními vozidly.
- 7) 6 policistů oddělení služební hipologie krajského ředitelství Praha se služebními koňmi.
- 8) 5 policistů odboru cizinecké policie krajského ředitelství se služebním vozidlem.
- 9) 2 policisté letecké služby Policie ČR s policejním vrtulníkem.

Zástupci všech vyčleněných složek se dostaví v den opatření v 13:00 hod. do kinosálu budovy krajského ředitelství za účelem provedení instruktáže, vč. rozdělení sil a prostředků na jednotlivá stanoviště s určením jednotlivých úkolů.

Opatření se dále účastní 48 členů městské policie, 90 členů soukromé bezpečnostní služby, 12 členů Hasičského záchranného sboru a 8 členů zdravotnické služby se 2 služebními vozidly. Tyto složky mají své konkrétní úkoly, o nichž bude velitel opatření informován.

10.2.2 Koordinace složek v Ostravě a v Praze

Provedení opatření je nutno započít již v Ostravě. Budou tak vyčleněny síly a prostředky již právě zde z důvodu shromažďování až 500 fanoušků z důvodu odjezdu

vlakového speciálu. Přítomno tak bude 64 policistů stále pořádkové jednotky moravskoslezského ředitelství, tedy 8 družstev vždy po 8 policistech, kteří budou dohlížet nad dodržováním veřejného pořádku v prostorách ostravského vlakového nádraží. Součástí opatření v Ostravě jsou dále 4 členové antikonfliktního týmu v civilním oděvu. Družstva budou na pozicích od 9:00 hod. až do odjezdu vlaku v 11:15 hod. Vlaková souprava bude čítat celkem 8 vagónů pro přepravu osob. Prvních sedm bude určeno pro přepravu fanoušků a poslední vagón vyčleněn pro potřeby Policie ČR. Společně s fanoušky pocestuje do Plzně 32 policistů stále pořádkové jednotky, kteří v průběhu cesty budou dohlížet na dodržování veřejného pořádku uvnitř vlakové soupravy. Rovněž všichni vyčlenění členové antikonfliktního týmu budou součástí výjezdu do Plzně.

Další opatření budou následovat v prostorách hlavního vlakového nádraží v Praze, kde bude vlaková souprava stavět. Předpokládaný příjezd je v 14:00 hod. a následný odjezd o hodinu později. Fanouškům bude umožněn výstup ze soupravy a volný pohyb v prostorách nádraží. Policisté z Ostravy budou i nadále dohlížet nad veřejným pořádkem ve vlakové soupravě a venku v její bezprostřední blízkosti, neboť je dán předpoklad, že poměrná část fanoušků zůstane v soupravě i během této přestávky. Nad bezpečností v prostorách nádraží budou dohlížet policisté z pražské stále pořádkové jednotky. Vyčleněno bylo celkem 96 těžkooděnců o 12 družstvech a 6 policistů se služebními psy. V případě potřeby budou využiti členové antikonfliktního týmu jedoucí z Ostravy. Již v Praze je vysoké riziko dopouštění se protiprávního jednání ze strany ostravských fanoušků, neboť je dán předpoklad, že značná část jich bude ovlivněna alkoholem. V rámci tohoto opatření bude dále vyčleněno 10 uniformovaných policistů z řad místních obvodních oddělení z důvodu kontrol osob u vstupů do hlavní haly nádraží. Operativně nebyl zjištěn poznatek o možném střetu ostravských fanoušků s příznivci jednoho z pražských klubů, zejména Sparty Praha a Slavie Praha. I tato skutečnost však nebude podceňena a budou tak probíhat u vstupů za tímto účelem přísně kontroly. U vstupů bude dohlíženo od 12:00 hod. z důvodu přehlednosti osob zde se nacházejících. Příjezd stále pořádkové jednotky je naplánován na 13:00 hod. Po odjezdu vlaku směrem na Plzeň bude opatření ukončeno, neboť při zpáteční cestě do Ostravy není zastávka v Praze plánována. V rámci běžného výkonu tak bude souprava monitorována pouze při průjezdu nádražím.

10.2.3 Koordinace složek a stanovení úkolů v Plzni

Na základě rozkazu ředitele Krajského ředitelství policie Plzeňského kraje bude provedeno bezpečnostní opatření. Toto je naplánováno tak, že zástupci všech zainteresovaných složek Policie ČR, vč. velitelů každého družstva pořádkové jednotky, se dostaví v 13:00 hod. k provedení instruktáže na kinosále v budově krajského ředitelství. Zde budou jednotlivým družstvům a hlídkám přiděleny konkrétní úkoly ve vymezených úsecích a sdělen plán spojení. Úkoly jsou stanoveny na dobu před příjezdem vlaku od Prahy, po jeho příjezdu až do úvodu utkání, dále úkoly během utkání a po jeho skončení. Samotnou instruktáž provede velitel a zástupce velitele zřízeného štábu pro toto bezpečnostní opatření a velitel pořádkové jednotky. Velitel štábu případně rozhodne o provedení zákroku pod jednotným velením, který bude řídit velitel pořádkové jednotky nebo jiný pověřený policista.

Celkem 12 policistů dopravní služby městského ředitelství bude instruováno již v 9:00 hod. Policisté budou rozděleni do čtyř tříčlenných motorizovaných hlídek, které budou označeny jako Doprava 1 až Doprava 4. Vzhledem k tomu, že je očekáván příjezd ostravských fanoušků osobními vozidly v počtu 100 – 200 osob, je i tomuto potřeba věnovat pozornost. Bude tak prováděn zvýšený dohled na hlavních příjezdových komunikacích do Plzně ve směru od dálnice D5. Doprava 1 se zaměří na příjezd od dálnice D5 v ulici Rokycanská, Doprava 2 na příjezd od dálnice D5 v ulici Koterovská a Doprava 3 na příjezd od dálnice D5 v ulici Nepomucká. Hlídka Doprava 4 zaměří svoji činnost v centru města a u parkovacího domu Rychtářka, který se nachází v blízkosti stadionu a je tak často využíván pro parkování osobních vozidel fanoušky hostujících týmů. Všechny dopravní hlídky zahájí plnění stanovených úkolů v 10:00 hod. Cílem je monitorování příjezdu fanoušků a silniční kontrolou případné odhalení těch, kteří mají například vysloven zákaz vstupu na sportovní utkání. Kontroly budou zaměřeny zejména na ostravské a polské registrační značky, ačkoli právě příjezd polských radikálních fanoušků potvrzen není.

Již s několikátýdenním předstihem se na opatření podílejí i vyčlenění policisté služby kriminální policie a vyšetřování krajského ředitelství, kteří se specializují na problematiku diváckého násilí. Jsou v kontaktu zejména se zástupci plzeňských fanoušků, za účelem odhalování a předcházení možných násilných střetů s fanoušky ostravského Baníku, případně dalších akcí této fanouškovské základny, jako pochod městem před utkáním, nadměrné používání pyrotechniky v průběhu utkání, vystavování rasistických nebo jinak urážlivých nápisů na tribuně, tzv. chorea apod. Ve styku s fanoušky budou i v den utkání a v jeho průběhu budou působit přímo uvnitř stadionu.

V 14:00 hod. bude na letišti u obce Líně, přibližně 10 km od centra Plzně, přistaven policejní vrtulník letecké služby Policie ČR s posádkou dvou policistů. Zde bude mít své zázemí s možností dotankování pohonných hmot. Policejní vrtulník, označen jako Vrtule, bude plnit dohled nad ostravskými fanoušky v době od jejich příjezdu vlakem až do doby jejich odjezdu, vyjma doby konání utkání. Vrtulník bude velen tak, aby započal činnost dohledem nad plzeňským vlakovým nádražím 15 minut před příjezdem sledovaného vlaku, dále po celou dobu přesunu fanoušků ke stadionu až do doby, kdy vstoupí do vnitřních prostor, kde zodpovědnost nad těmito přebere pořadatelská služba. Poté činnost přeruší přesunem zpět na letiště v Líních, kde dotankuje palivo. Dohled následně obnoví před koncem utkání, kdy nejprve bude monitorovat odchod fanoušků domácích. Až po odchodu téměř všech fanoušků Plzně od stadionu budou vypuštěni ven fanoušci Ostravy, o čemž budou hlasatelem informováni přibližně kolem 80. minuty utkání. Vrtulník tak bude opět dohlížet na přesun fanoušků na nádraží až do doby odjezdu vlakové soupravy. Cílem dohledu policejního vrtulníku bude monitorování celkové situace v okolí, koordinace policejních sil a prostředků, odhalování příprav násilných střetů a případné pátrání po určité osobě.

Do opatření bylo vyčleněno 10 uniformovaných policistů obvodního oddělení Plzeň-střed, městského ředitelství. Z toho 6 policistů tvoří 3 dvoučlenné hlídky označené jako Okolí 1 až Okolí 3. Tyto hlídky budou vykonávat hlídkovou činnost v okolí stadionu, v přilehlém parku a na přístupových cestách ke stadionu. Hlídky zaujmou pozice v 14:00 hod., s předpokládaným ukončením v 19:00 hod. Dále jsou určeni 3 členové dokumentační skupiny, kteří budou připraveni k realizaci případných protiprávních jednání v budově obvodního oddělení. Další policista je označen jako Pozorovatel, který se v 11:00 hod. dostaví na bezpečnostní poradě v prostorách Doosan Arény. Této se dále zúčastní delegát LFA, bezpečnostní pracovník FC Viktoria Plzeň, pracovník FC Viktoria Plzeň vedený jako hlavní pořadatel, velitel pořádkové jednotky krajského ředitelství, zástupce městské policie, zástupce soukromé bezpečnostní služby a zástupce Hasičského záchranného sboru. Diváci budou vpouštěni na stadion 90 minut před utkáním, tedy od 17:00 hod. Od této doby Pozorovatel zaujme pozici v řídicí místnosti stadionu, kde bude mít dohled především nad kamerovým systémem stadionu, zejména na krizové sektory vlajkonošů obou táborů. Dále bude v neustálém kontaktu s bezpečnostním pracovníkem pořádatelského klubu.

Uvnitř stadionu a v jeho těsném okolí bude v 14:00 hod. policistou oddělení služební kynologie se služebním psem specialistou na vyhledávání nástražných

výbušných systémů, provedena pyrotechnická prohlídka minimálně za účasti Pozorovatele, bezpečnostního pracovníka Viktorie Plzeň a člena pořadatelské služby.

Pro potřeby bezpečnostního opatření bude vyčleněno 17 družstev pořádkové jednotky krajského ředitelství. Jedná se o družstva označená jako Město 1 až Město 10, Domažlice 1, Klatovy 1, Venkov 1 a Venkov 2, Rokycany 1, Tachov 1 a Kraj 1. Po instruktáži družstva zaujmou vymezené úseky za účelem dohledu nad dodržováním veřejného pořádku a monitorování shromažďování větších skupin osob. Družstva Město 1 až Město 6 budou provádět dohled v centru města a jeho okolí. Družstva Město 7 a Město 8 budou provádět dohled v městské části Bory, vč. Nákupního centra Borská pole. Město 9 a Město 10 jsou vymezeny pro dohled v městské části Slovany, vč. Obchodního centra Olympia-Plzeň, které se nachází v blízkosti dálnice D5. Družstva Domažlice 1 a Klatovy 1 budou působit v městské části Doubravka, vč. Obchodního centra Plzeň, Rokycanská ul., a přilehlého Nákupního centra Berounka park. Obě tato centra se nacházejí u přivaděče od dálnice D5. Družstva Venkov 1 a Venkov 2 budou působit v městských částech Lochotín a Bolevec. Družstva Tachov 1 a Kraj 1 zaujmou stanoviště přímo u fotbalového stadionu, konkrétně Tachov 1 na rohu severní a východní tribuny a Kraj 1 na rohu jižní a západní (hlavní) tribuny. Stanovené činnosti družstva pořádkové jednotky budou vykonávat bezprostředně po instruktáži, přibližně od 13:30 hod., do 15:30 hod., kdy budou síly a prostředky soustředěny k vlakovému nádraží. Vždy jeden policista z každého družstva pořádkové jednotky bude vybaven kamerou umístěnou tak, aby bylo možno případně tyto záznamy vyhodnotit.

Družstvo zásahové jednotky krajského ředitelství o 8 policistech bude označeno jako Zásah 1 a bude sloužit jako záložní jednotka. V případě potřeby bude využito i jako eskortní družstvo. Jednotka bude ustavena na parkovišti u budovy krajského ředitelství v Nádražní ulici. Zde bude ustaveno i obrněné kolejové vozidlo zásahové jednotky, označeno jako BRD, se dvěma členy zásahové jednotky. Další 2 členové zásahové jednotky v 15:30 hod. přistaví před budovu vlakového nádraží vodní stříkač Tatra 815 CAS, označený jako Voda. U budovy krajského ředitelství bude v pohotovosti i družstvo eskortního oddělení, označeno jako Eskorta 1.

Součástí opatření je i 6 policistů kriminální policie a vyšetřování městského ředitelství v civilním oděvu, kteří budou instruováni o zájmových osobách např. s vysloveným zákazem vstupu na sportovní utkání. Dalším úkolem je infiltrování se do davu během pochodu na stadion s cílem odhalování a předcházení páchaní trestné činnosti. Během utkání budou působit uvnitř stadionu.

Obrázek 1 - družstvo oddělení služební hipologie

V 15:30 hod. se určené složky policie shromáždí na parkovišti před budovou hlavního vlakového nádraží, vč. velitelsko štábního vozidla pro potřeby velitele pořádkové jednotky a zástupce velitele pořádkové jednotky, označení jako Velitel 1 a Velitel 2.

Na místo se dostaví taktéž mobilní monitorovací vozidlo s osádkou, označeno jako Oko. Jedná se o vozidlo s možností pořizování kamerových záznamů teleskopickou kamerou umístěnou na střeše vozidla, kterou lze pořídit záznam situace i na větší vzdálenost. Ve stanovenou dobu bude na stanovišti přítomno 6 policistů oddělení služební kynologie krajského ředitelství se služebními psy, označení jako Pes 1 až Pes 6, a 6 policistů služební hipologie krajského ředitelství Praha se služebními koňmi, označení jako Laso 1 až Laso 6.

Dále zde bude přítomno 8 členů antikonfliktního týmu v civilním oděvu, kteří budou opatřeni reflexními vestami s viditelným nápisem „*antikonfliktní tým*“. Po příjezdu vlaku budou členové po dvojicích rozmístěni v davu s cílem uklidňování situace a předcházení páchaní trestné činnosti.

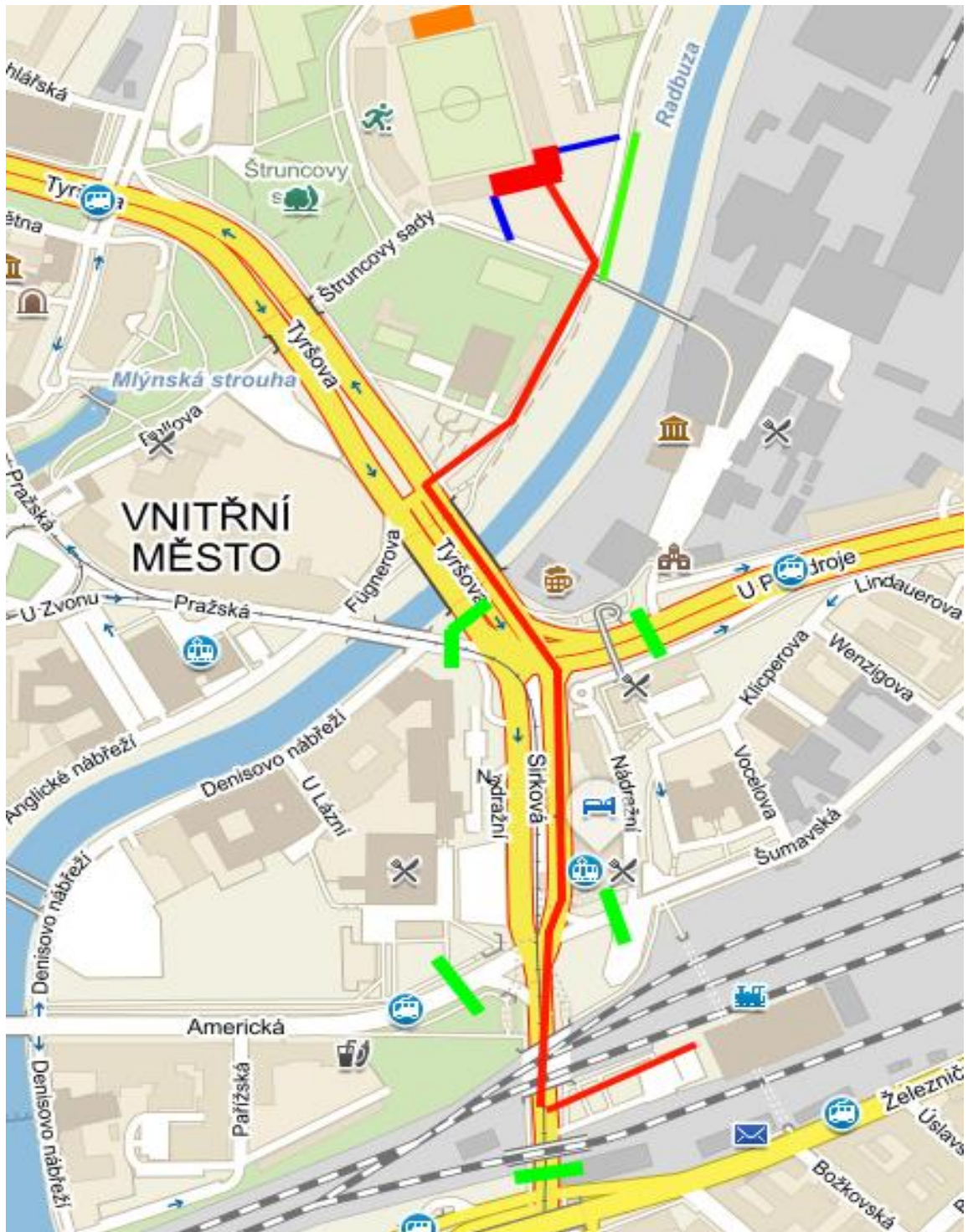
V 16:00 hod. zaujme stanoviště u stadionu 5 policistů odboru cizinecké policie krajského ředitelství, se služebním vozidlem tzv. Schengenbusem, který je opatřen přístupy do informačních systémů a zařízeními mj. pro odhalování padělaných dokladů.

Před příjezdem vlakové soupravy bude komunikováno mezi velitelem pořádkové jednotky v Plzni a velitelem ostravské pořádkové jednotky nacházející se ve vlaku k situaci ohledně fanoušků, jejich chování a upřesnění času příjezdu.

Vlaková souprava se dostaví na plzeňské nádraží v 16:20 hod., kdy přijede na první kolej východního nástupiště. Zde bude nastoupeno 6 družstev, konkrétně Město 1 až Město 6, podél hlavní nádražní budovy, čímž bude uzavřen hlavní vstup do nadzemního podlaží nádraží, a dále družstvy bude uzavřeno nástupiště u přední i zadní části soupravy. Přítomni zde budou dále Pes 1 až Pes 3. Jedinou možností odchodu z nástupiště tak bude schodiště do podchodu. Zde se pod schodištěm nachází vstup do přízemní části haly nádraží a podchod do ulice Šumavská. Oba tyto boční výstupy budou uzavřeny družstvy Město 7 a Město 8. Jediným výstupem z podchodu jsou pouze dvoukřídlové dveře, které neslouží pro běžný provoz na nádraží. Jejich zpřístupnění zajistí správce vlakového nádraží s dostatečným předstihem. Ačkoli se jedná o relativně kritické místo, bude k této variantě přistoupeno na úkor průchodu

fanoušků hlavní nádražní halou, což se jeví jako varianta ještě rizikovější. Fanoušci poté vyjdou ven na parkoviště před nádražím. Z důvodu omezené kapacity nástupiště a následnému rizikovému místu u dveří, budou fanoušci z vlakové soupravy uvolňováni postupně vždy po jednom vagónu tak, aby docházelo k bezproblémovému opouštění prostor nádraží. Vystupování bude realizováno od přední části vlaku, což zajistí ostravská pořádková jednotka. Poněvadž z nástupiště směřuje na parkoviště pouze jeden východ, nebudou fanoušci nijak doprovázeni, nýbrž budou vycházet z prostor nádraží samovolně. Ostatními družstvy pořádkové jednotky bude na okraji parkoviště mezi opěrnými zdmi východního a západního nástupiště vytvořen kordon, který v tomto prostoru fanoušky udrží do doby, než všichni z vlaku vystoupí a budou v jedné skupině. Nutno zajistit i hlavní vstup do budovy nádraží družstvem Kraj 1. Ostravská pořádková jednotka se před zpáteční cestou přesune do budovy krajského ředitelství k odpočinku a občerstvení, kde setrvá do 20:00 hod.

Po shromáždění fanoušků na parkovišti, velitel pořádkové jednotky předá tuto informaci radiostanicí veliteli štábu, který následně vysloví povel k uzavření ulic a provedení doprovodu pochodu za podmínek stanovených Policií ČR. Doprava 1 tak uzavírá ulici Sirková před odbočením k budově nádraží ve směru ke stadionu. V místě před vlakovým nádražím je jednoproudá vozovka, následuje viadukt pod železniční tratí a za ním vozovka přechází v dvouproudou. Pochod bude pokračovat dále za viaduktem v obou jízdních pružích ve směru jízdy směrem ke stadionu. Z bezpečnostních důvodů bude celý dav obklopen pořádkovou jednotkou. Před započítím pochodu bude dav pomocí hlasového zařízení velitelsko štábního vozidla, cestou velitele pořádkové jednotky, poučen o dodržování veřejného pořádku a dále o té skutečnosti, že nikdo nebude z davu po dobu pochodu vypuštěn. Vpuštěna do davu bude pouze ta osoba, která bude zjevně identifikovatelná jako fanoušek Baníku Ostrava, zejména symboly a barvami klubu. Do ulice Sirková najede velitelsko štábní vozidlo, za ním bude následovat monitorovací centrum Oko, které pojedí ihned před davem z důvodu pořizování kamerových záznamů. Následovat bude pochod, který bude obestoupen pořádkovou jednotkou tak, že čelo pochodu bude uzavírat družstvo Město 1, levý bok družstva Město 2 až Město 8 a zadní část bude uzavírána družstvy Město 9 a Město 10. Ostatní družstva budou uzavírat pravý bok pochodu. Uzavření levého boku budou dále podporovat Pes 1 až Pes 3 a pravý bok budou podporovat Pes 4 až Pes 6. Za zadní částí pochodu budou následovat Laso 1 až Laso 6 a v dostatečném odstupu vodní stříkač Voda. Na konci pochodu budou následovat vozidla všech družstev pořádkové jednotky, která se budou rovněž přesouvat ke stadionu.

- - trasa pochodu fanoušků Ostravy od nádraží na stadion a zpět
- - místa uzavření ulic a místo seřazení vozidel policie u stadionu
- - plechové oplocení oddělující prostor před sektorem hostů
- - vyznačení sektoru hostů na stadionu
- - vyznačení sektoru domácích na stadionu

Obrázek 2 - plánek trasy pochodu v Plzni

Bezprostředně než se pochod dá do pohybu, Doprava 2 uzavírá křižovatku ulic Sirková-Americká třída, konkrétně jeden policista se služebním vozidlem. Zbylí dva členové hlídky Doprava 2 bez služebního vozidla, uzavírají protilehlou křižovatku ulic Sirková-Šumavská. Do protisměrných jízdních pruhů je možný výjezd od budovy krajského ředitelství a parkoviště u obchodního domu Tesco. Tento výjezd bude zajištěn uniformovaným policistou ostrahy budovy krajského ředitelství. V další části pochodu bude hlídkou Doprava 3 zastaven provoz v ulici U Prazdroje ve směru jízdy k ulici Sirková/Tyršova. Hlídka doprava 4 následně zastaví provoz v ulici Tyršova před křižovatkou směrem od stadionu a před křižovatkou v ulici Pražská. V Tyršově ulici se bude nacházet jeden policista se služebním vozidlem Doprava 4 a v ulici Pražská zbylí dva členové hlídky bez služebního vozidla.

Pochod za křižovatkou bude pokračovat z ulice Sirková ulicí Tyršova. Po 150 m na úrovni možnosti odbočení z ulice Tyršova do ulice Fügnerova se kolmo po pravé straně ulice Tyršova nachází místní asfaltová komunikace určená pro chodce a cyklisty, která dále směřuje podél řeky Radbuzy. Komunikace je dostatečně široká pro jednosměrný provoz těžké policejní techniky, např. Tatry 815 CAS. Na tuto komunikaci bude pochod odkloněn a po následujících 300 m dorazí přímo k prostoru před sektorem pro hosty u stadionu. Celková délka trasy pochodu činí 900 m.

Obrázek 3 - zákrok pořádkové jednotky

Příchod pochodu ke stadionu je předpokládán kolem 17:15 hod., kdy již budou otevřeny vstupy na stadion. U vstupů s turnikety bude přítomno 22 členů pořadatelské služby. Vzhledem k přísným bezpečnostním kontrolám u vstupů z důvodu odhalování neoprávněného vnášení nežádoucích předmětů na stadion, jako pyrotechniky nebo zbraní, budou prováděné kontroly značně zdlouhavé. Fanoušci Ostravy tak budou postupně na stadion vpouštěni minimálně až do úvodu utkání v 18:30 hod. Samotný prostor před vstupem na stadion u sektoru hostů označený jako sektor „U“ je ve tvaru trojúhelníku, přičemž na obou okrajích sektoru „U“ je plechové mobilní oplocení oddělující tento sektor od sektorů určených pro fanoušky Plzně. Podél těchto obou oplocení budou nastoupeni členové městské policie, kteří budou dohlížet nad případným překonáním tohoto oplocení fanoušky obou klubů. Služební vozidla zůstanou ustavena na příjezdové komunikaci podél řeky Radbuzy. Před levými boky vozidel, tedy směrem

k davu fanoušků, budou nastoupeni členové pořádkové jednotky krajského ředitelství až do doby vpuštění fanoušků na stadion. Cílem této činnosti je dohled nad veřejným pořádkem a připravenost k okamžitému zásahu. Za davem se budou nacházet Laso 1 až Laso 6, a Pes 1 až Pes 5. Do vhodného prostoru najede monitorovací vozidlo Oko, které bude i nadále sledovat a pořizovat kamerový záznam davu. Velitelsko štábní vozidlo bude ustaveno ihned vlevo na chodník při příjezdu do prostoru před sektorem. Vodní stříkač zůstane ustaven na počátku místní komunikace podél řeky Radbuzy mimo tuto komunikaci, aby případně nebránil příjezdu složek IZS a zároveň byl v případě potřeby bezprostředně k dispozici. Poté co pochod opustí ulici Tyršova, hlídky dopravní policie uvolní silniční provoz.

Po přivedení pochodu ke stadionu se družstva pořádkové jednotky Venkov 1 a Venkov 2 a Pes 6 odeberou k severní části tribuny, kde budou vykonávat dohled nad dodržováním veřejného pořádku, zejména u vstupů s turnikety určenými pro vlajkonoše Plzně. Zde je předpokládán plynulý vstup diváků na stadion.

Ihned jak se u jednotlivých vstupů přestanou tvořit zástupy osob, což z praxe bývá kolem 15. minuty zápasu, zahájí družstva pořádkové jednotky činnost v úsecích, které jim byly přiděleny na dobu před příjezdem vlakové soupravy, neboť dohled nad fanoušky uvnitř stadionu spadá do kompetence pořadatelské služby, případně městské policie. Tyto složky jsou určeny k prvotnímu provedení zásahu uvnitř stadionu. Pouze družstvo Venkov 1 se bude i nadále nacházet u severní tribuny a družstva Město 1 a Město 2 se bude nacházet po celou dobu utkání u sektoru hostů.

Ukončení utkání je předpokládáno ve 20:20 hod., přičemž fanoušci Ostravy budou vypuštěni ze stadionu až po odchodu fanoušků Plzně, tedy nejdříve ve 20:30 hod. Veškeré síly a prostředky Policie ČR, které se podílely na zajištění bezpečnosti v souvislosti s pochodem od vlakového nádraží, budou připraveni zpět na pozicích u stadionu ve 20:15 hod. Na stejných stanovištích budou ve stanovený čas připraveny i hlídky Doprava 1 až Doprava 4, k zastavení silniční dopravy po dobu pochodu zpět na nádraží. Na situaci bude opětovně ze vzduchu dohlížet policejní vrtulník Vrtule, který zahájí činnost ve 20:15 hod.

Po utkání jakmile okolnosti dovolí, budou otevřena výstupní vrata vnějšího opláštění stadionu k opuštění stadionu na prostranství před sektorem hostů. Zde budou fanoušci seskupeni až do doby, než pracovník pořadatelské služby odpovědný za tento sektor, předá veliteli pořádkové jednotky informaci, že sektor hostů i další vnitřní prostory k sektoru náležející, jsou prázdné a všichni ostravští fanoušci tak stadion opustili. Pořadatelská služba je odpovědná za vyklizení vnitřních prostor a za zajištění

výstupů tak, aby se nikdo z fanoušků nepokusil do prostor stadionu vrátit. Svoji činnost opětovně zahájí členové antikonfliktního týmu a policisté kriminální policie a vyšetřování, městského ředitelství. Družstva pořádkové jednotky celý dav obklopí za podpory policistů služební kynologie a hipologie. Do doby odchodu skupiny fanoušků budou družstva městské policie střežit plechová oplocení dělicí sektor hostů od ostatních, stejně jako při příchodu. Poté se družstva městské policie odeberou k plnění svých stanovených úkolů, spojených s dohledem nad dodržováním veřejného pořádku v ulicích Plzně.

Samotný pochod zpět na nádraží bude uskutečněn po totožných komunikacích. Předpokládaný odchod od stadionu je v 20:45 hod. Družstva pořádkové jednotky budou během pochodu plnit totožné úkoly, tedy jednotlivá družstva budou dav obklopovat na totožných pozicích a i technika a doprovodná vozidla zaujmou stejné pozice. O skutečnosti, že pochod je již kompletně připraven, opět velitel pořádkové jednotky vyrozumí velitele štábu, na jehož povel bude doprovod zahájen. Zprvu tak pochod projde po místní komunikaci podél řeky Radbuzy. V tomto místě bude situace kritická,

Obrázek 4 – poř. jednotka za podpory Tatry 815 CAS

neboť zde není veřejné osvětlení a v dobu odchodu již bude tma. Bude tak značně snížena viditelnost. Jakmile bude čelo pochodu na dohled ulice Tyršova, hlídky dopravní policie zastaví silniční provoz ve stanovených úsecích, totožných s příchodem fanoušků ke stadionu. Na konci komunikace podél řeky Radbuzy pochod odbočí vlevo do ulice Tyršova. Pro snadnější zabezpečení průchodu fanoušků bude využito totožných stran komunikací, tudíž tento bude veden v protisměrných jízdních pruzích. Opět tak dále bude pochod navazovat za ulicí Tyršova na ulici Sirková. Na jejím konci za prvním viaduktem pochod odbočí vlevo na parkoviště před budovu hlavního vlakového nádraží. Celý dav bude směřován na polovinu parkoviště přilehlou k budově nádraží. Na přední část parkoviště budou ustavena doprovodná vozidla Policie ČR. Pouze mobilní monitorovací centrum zaujme takovou pozici, aby obsluha teleskopické kamery měla náležitý přehled o dění.

Čas příchodu fanoušků k budově nádraží je odhadován na 21:15 hod. V tento čas bude na první kolej východního nástupiště přistavena vlaková souprava. U této budou

podél budovy nádraží připravena družstva ostravské pořádkové jednotky, která budou doplněna družstvy pořádkové jednotky Město 1 až Město 4 a Pes 1 až Pes 4. Příchod fanoušků na nástupiště bude opětovně realizován dvoukřídlovými dveřmi, stejně jako při příjezdu. V přízemní chodbě pod schodištěm východního nástupiště družstva Město 7 a Město 8 zajistí uzavření bočních výstupů do budovy nádraží a do podchodu k ulici Šumavská. Družstvo Kraj 1 zajistí hlavní vstupní dveře do budovy nádraží od parkoviště. Ostatní družstva, vyjma Rokycany 1, zajišťují fanoušky na parkovišti, vč. Pes 5 a Pes 6 a dále Laso 1 až Laso 6. Vzhledem k tomu, že se dav bude kupit hlavně před dvoukřídlovými dveřmi z parkoviště, nepředpokládá se tvoření většího počtu osob na nástupišti při nastupování do vlaku. Zde bude zajištěn vstup do budovy nádraží v horním patře a nástupiště na předním i zadním okraji vlakové soupravy. Odjezd vlaku je stanoven na 22:00 hod. Protože se jedná o vlakový speciál, k faktickému odjezdu dojde až po nastoupení všech fanoušků, kteří se na nádraží dostavili v doprovodu Policie ČR. Poté, co budou uzavřeny dveře všech vagónů, nastoupí do zadního vozu členové pořádkové jednotky a antikonfliktního týmu ostravské policie, které na nástupišti nahradí družstva Město 5 až Město 8. Tato družstva na místě setrvávají až do odjezdu vlakové soupravy směr Ostrava.

Na základě bezpečnostního opatření krajského ředitelství bude průjezd vlakové soupravy nádražím v Rokycanech v rámci Plzeňského kraje monitorovat družstvo Rokycany 1.

Jakmile vlaková souprava opustí hranice Plzeňského kraje, družstva pořádkové jednotky Město 7 až Město 10 budou pokračovat v opatření s působností v centru města Plzně a jeho okolí až do 5:00 hod. následujícího dne. Na zajišťovaném fotbalovém utkání bude návštěva větší jak 11 000 diváků. Je tak zřejmé, že jejich poměrná část po ukončení zápasu navštíví místní restaurační zařízení. Není ani vyloučeno setrvání některých ostravských fanoušků, kteří zejména přijeli svými vozidly. Družstva tak budou dohlížet na dodržování veřejného pořádku v ulicích města. Pro ostatní jednotky Policie ČR, krajského ředitelství, bude opatření odjezdem vlaku z území Plzeňského kraje ukončeno.

10.2.4 Vyhodnocení bezpečnostního opatření

Bezprostředně po ukončení zápasu a odchodu fanoušků ze stadionu, bude v místnosti delegáta LFA provedeno vyhodnocení účinnosti místního ujednání. Kromě delegáta bude přítomen zástupce velitele štábu bezpečnostního opatření Policie ČR, bezpečnostní pracovník FC Viktoria Plzeň a velitel nasazených jednotek městské

policie. Zde bude vyhodnocena činnost pořadatelské služby se zaměřením na odhalení porušení návštěvního řádu, činnost delegáta se zaměřením na případné kroky k obnově veřejného pořádku, celková činnost městské policie uvnitř i vně stadionu a případné nasazení Policie ČR s uvedením případné obnovy veřejného pořádku, zákroků jednotlivých policistů i zákroků pod jednotným velením a počtů zajištěných osob. Závěrem budou přijata opatření pro konání dalších utkání, aby se mohlo z těchto skutečností čerpat.

Inhed po ukončení bezpečnostního opatření Policie ČR budou zajištěny veškeré záznamy z kamer od každého družstva pořádkové jednotky i mobilního monitorovacího centra Oko. Pořízenými záběry budou zaznamenány protiprávní jednání fanoušků a vyhodnoceny zákroky policistů. V případě podnětů budou kamerové záznamy poskytnuty policistům odboru vnitřní kontroly, krajského ředitelství, pro posouzení jednání policistů, u kterých je podezření, že by zákroky mohly být provedeny v rozporu se zákonem či interními akty řízení.

Závěrem velitel štábu sepíše hlášení a učiněných opatření k zajištění bezpečnosti. Zejména se vyjádří o skutečně nasazených silách a prostředcích a o mimořádných událostech. Dále velitel štábu uvede počty zákroků jednotlivých policistů i zákroků pořádkové jednotky pod jednotným velením, kolik lidí bylo řešeno pro protiprávní jednání, kolik osob bylo omezeno na svobodě a zda při zákrocích došlo k použití donucovacích prostředků nebo zbraně i s uvedením jestli došlo ke zranění osob, proti níž byl zákrok veden, náhodných osob nebo z řad policistů a dále škodě na majetku. Nedílnou součástí vyhodnocení bezpečnostního opatření bude i konečný rozpočet nákladů na celé bezpečnostní opatření.

Zprávu o činnosti sepíše i velitel pořádkové jednotky, který se konkrétně vyjádří o vyčleněných jednotkách, jejich nasazení se stanovenými úkoly, uvedení zákroků proti konkrétním osobám a jejich případné omezení svobody, požití donucovacích prostředků a další mimořádné události. Dále uvede vykazání použitého, poškozeného nebo ztraceného materiálu.

Závěr

Jak je v úvodu této bakalářské práce uvedeno, bezpečnostní situací na fotbalových stadionech se zabývají instituce, které jsou v této problematice oprávněny konat nebo jsou za její zajištění odpovědny. Napříč tímto systémem disponují jednotlivé organizace svými oprávněními, pomocí kterých lze relativní bezpečnost zajistit, s přispěním dodržování podmínek na technické zabezpečení stadionů, plného využívání platné legislativy a důkladné spolupráce mezi jednotlivými zainteresovanými subjekty.

Pro bezproblémové zajištění veřejného pořádku i průběh utkání jsou ve stanovených případech prováděna různá bezpečnostní opatření. Uvnitř stadionu jsou pořadatelské službě zpravidla nápomocny různé bariery, oddělené vstupy apod. V ulicích daného města je však situace podstatně složitější a tak je nesmírně žádoucí učinit taková opatření, aby byla zajištěna bezpečnost i osob běžně v ulicích se pohybujících.

Cílem bakalářské práce bylo posoudit, zda lze v ulicích města naplánovat a provést takové bezpečnostní opatření ze strany Policie ČR, kterým bude předejito nebo eliminováno narušení veřejného pořádku, což má dopad na ohrožení bezpečnosti osob. Nutno tak bylo stanovit odpovídající policejní složky a tyto vhodně koordinovat, aby bylo dosaženo požadovaného cíle. Druhým podstatným cílem bylo shrnutí a v některých případech i analyzování podstatných problematik, jakým způsobem je bezpečnostní opatření ze strany Policie ČR připravováno, následně prováděno a jaké složky se na něm podílejí, čehož bylo docíleno zejména vyjmenováním a podrobným popsáním jejich činností, pochopitelně za podpory žádoucí legislativy a podpůrného technického zabezpečení.

Pro dosažení výsledku bylo nesmírně podstatné zjištění výchozích informací, především o počtu hostujících fanoušků a jejich dopravě. Na tomto základě byly záhy vyčleněny potřebné síly a prostředky Policie ČR. Nad davem hostujících fanoušků po příjezdu na vlakové nádraží, během jejich přesunu ke stadionu a po utkání zpět dohlížel dostatečný počet policistů se stanovenou technikou, čímž byla bezpečnost relativně zajištěna.

Vytvořením přípravy a plánu bezpečnostního opatření bylo bezesporu zjištěno, že zvolený způsob provedení bezpečnostního opatření je správný, neboť hostující fanoušci byli pod neustálým dohledem a nebyl jim poskytnut téměř žádný prostor k zásadnímu narušení veřejného pořádku ve městě.

Opatření mají pochopitelně i svá úskalí, jako např. omezení dopravy v úseku pochodu, mnohdy i na dobu několika desítek minut. Hledisko bezpečnosti však rozhodně převyšuje omezení dopravy na komunikacích, oproti umožnění pohybu fanoušků hostujícího klubu mezi běžně se pohybujícími osobami, čímž je dáno značné riziko střetu fanoušků obou klubů. Dalším negativem dozajisté je určité omezení volného pohybu hostujících fanoušků po městě. Policisté sice primárně dohlížejí nad dodržováním veřejného pořádku hostujících fanoušků, ale dalším podstatným úkolem Policie ČR i při doprovodu celého davu na stadion, je naopak jejich ochrana před případným napadáním fanoušky domácího klubu. V neposlední řadě jsou záporům vysoké finanční nároky na provedení opatření z hlediska rozpočtu. Nutností tak je citlivě stanovit potřebné policejní síly a prostředky, aby tyto nebyly zbytečně naddimenzovány, na základě spolehlivě získaných poznatků o fanoušcích hostujícího klubu, kteří se na utkání chystají. Je nutno plánovat a provádět bezpečnostní opatření efektivně.

Je běžnou praxí, že na bezpečnostním opatření v ulicích města se podílí téměř výhradně složky Policie ČR. Ve většině případů jsou pro opatření vyčleněni policisté z jednotek krajského ředitelství a z části policisté podléhající městskému ředitelství. Především pořádková jednotka má působnost pro celé území Plzeňského kraje a nikoli jen pro město Plzeň. Efektivním krokem by tak bylo nasazení většího počtu členů městské policie, na jejichž úseku se fotbalové utkání i pohyb fanoušků uskutečňuje. Těmto stanovit úkoly i v souvislosti s dohledem nad hostujícími fanoušky v ulicích města, jako např. při jejich doprovodu od nádraží ke stadionu, vyjma běžných hlídek městské policie.

Seznam použitých zdrojů

Literární zdroje

COUFALOVÁ, B., PINKAVA, J., POCHYLÁ, V. *Trestněprávní odpovědnost ve sportu*. Praha: Leges, 2014. Teoretik. 160 s. ISBN 978-80-87576-88-5.

DOVALIL, J. *Olympismus*. Praha: Olympia, 2004. 222 s. ISBN 80-7033-871-7.

KASAL, J. *Násilí na stadionech jako odraz kultury*. Hradec Králové: Gaudeamus, 2013. 220 s. ISBN 978-80-7435-362-8.

KUPER, S., *Fotbal proti nepříteli*. Praha: Přeložilo nakladatelství BB/art, s.r.o., 2005. 302 s. ISBN 80-7341-600-X.

NIKL, J., VOLEVECKÝ, P. *Divácké násilí*. Praha: Vydavatelství PA ČR, 2007. 66 s. ISBN 978-80-7251-249-2.

SÁDOVSKÝ, S., *Právní aspekty násilí ve sportu*. Praha: Karolinum, 2010. 114 s. ISBN 978-80-246-1836-4.

SLEPIČKA, P. *Divácká reflexe sportu*. Praha: Karolinum, 2010. 182 s. ISBN 978-80-246-1838-8.

SMOLÍK, J. *Fotbalové chuligánství: historie, teorie a politizace fenoménu*. Karlovy Vary: Zdeněk Plachý, 2008. 240 s. ISBN 978-80-903556-3-7.

SVÁČEK, J., SMOLÍK, J., KRAMULOVÁ, D. Sníží přítomnost soudce násilí na stadionech? *Psychologie dnes*. 2008, roč. 14, 7/8, 62 s. ISSN 1212-9607.

ŠTUMBAUER, J., MALEČEK, J., ŠIMBEROVÁ, D. *Odborná terminologie vybraných sportovních disciplín*. Brno: Masarykova univerzita, 2013. 42 s. ISBN 978-80-210-6325-9.

WAISOVÁ, Š. *Bezpečnost: vývoj a proměny konceptu*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2005. Politologické učebnice. 159 s. ISBN 80-86898-21-0.

ZÁMEK, D., *Hromadné narušení veřejného pořádku z pohledu Policie ČR*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čermák, s.r.o., 2013. 197 s. ISBN 978-80-7380-429-9.

Zahubí násilnosti britský fotbal? *100+1*. 2016, roč. 53, č. 11. 68 s. ISSN 0322-9629.

Elektronické zdroje

FOTBALOVÁ ASOCIACE ČR. Certifikace stadionů. *www.kshp.cz* [online]. Praha, 2015 [cit. 2018-01-31]. Dostupné z: http://www.kshp.cz/index.php?id=stadiony_certifikace.

FOTBALOVÁ ASOCIACE ČR. Projekt ligové stadiony 2012. *www.kshp.cz* [online]. Praha, 2007 [cit. 2018-01-31]. Dostupné z: http://www.kshp.cz/download/projekt_2012.pdf.

Fotbalové Stadiony.cz [online]. 2015 [cit. 2018-02-12]. Dostupné z: <http://www.fotbalovestadiony.cz/tragedie-na-stadionech-1-dil>.

HC ŠKODA PLZEŇ. Vzpomínka na nádhernou sezónu 1991-92. *www.hcskoda.cz* [online]. 2002 [cit. 2018-01-10]. Dostupné z: <http://www.hcskoda.cz/clanek.asp?id=Vzpominka-na-nadhernou-sezonu-1991-92-697>.

Jihlavské listy.cz [online]. 2015 [cit. 2018-01-10]. Dostupné z: <http://www.jihlavskelisty.cz/clanek18946-v-utery-uplyne-presne-50-let-tragedie-na-horackem-zimnim-stadionu-v-jihlave.html>.

MINISTERSTVO VNITRA ČR. Dohoda o spolupráci při zajišťování bezpečnosti a pořádku na fotbalových utkáních. *www.mvcr.cz* [online]. Praha, 2017 [cit. 2018-01-31]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/soubor/dohoda-policie-facr-pdf.aspx>.

MINISTERSTVO VNITRA ČR. Manuál pro fotbalové kluby. *www.mvcr.cz* [online]. Praha, 2015 [cit. 2018-01-31]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/soubor/brozura-manual-pro-fotbalove-kluby.aspx>.

MINISTERSTVO VNITRA ČR. Návrhy opatření k řešení problematiky diváckého násilí. *www.langer.cz* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2008 [cit. 2017-11-17]. Dostupné z: www.langer.cz/data/publikace/DN-Vlada-text.doc.

Supporters.cz [online]. 2012 [cit. 2018-02-05]. Dostupné z: <http://www.supporters.cz/clanek/britska-nemoc-dil-prvni-nglie/clanek/article/3799.html>.

Seznam zkratek

AC – asociace klubů (Association Clubs)

ČR – Česká republika

FAČR – Fotbalová asociace České republiky

FC – fotbalový klub (Football Club)

FIFA - Mezinárodní federace fotbalových asociací (Fédération

Internationale de Football Association)

LFA – Ligová fotbalová asociace

Policie ČR – Policie České republiky

PZ – zákon o přestupcích

SK – sportovní klub

TZ – trestní zákoník

UEFA - Evropská fotbalová unie (Union of European Football Associations)

Seznam obrázků

Obrázek 1 – družstvo policistů oddělení služební hipologie krajského ředitelství Praha, se služebními koňmi.

Obrázek 2 – plánek bezpečnostního opatření, zejména vymezení trasy pochodu fanoušků v Plzni z vlakového nádraží ke stadionu, i se zakreslením uzavírek silničního provozu pro bezproblémový průběh pochodu a zakreslením sektoru hostů na stadionu, prostoru před ním a sektoru domácích vlajkonošů.

Obrázek 3 – družstvo pořádkové jednotky krajského ředitelství Plzeňského kraje, při provádění zákroku.

Obrázek 4 - družstvo pořádkové jednotky krajského ředitelství Plzeňského kraje, za podpory vodního stříkače Tatra 815 CAS.